

Adoption & Samfund

Nr. 6

Medlemsblad for Adoption & Samfund
December 2008 ★ 32. årgang

Foreningstelefon: mandag kl. 20.00-22.00 65 92 00 18

Hjemmeside: www.adoption.dk

Formand:Michael Paaske, Klanghøj 47, 8670 Låsby (priv.) 65 96 05 21
E-mail: michael.paaske@adoption.dk (mob.) 25 67 42 39**1. næstformand:**Paul K. Jeppesen,
Granparken 165, 2800 Kgs. Lyngby (priv.) 27 29 34 61
E-mail: paul.k.jeppesen@adoption.dk (arb.) 32 83 05 08**2. næstformand:**Inge Fabricius, Vermundsgade 32, 2100 Kbh. Ø 44 53 04 04
E-mail: inge.fabricius@adoption.dk (mob.) 28 15 22 04**Sekretær:**Carl Erik Agerholm, Teglvvej 4, Frifelt, 6780 Skærbæk 74 75 73 65
E-mail: carlerik@fam-agerholm.com**Bestyrelsesmedlemmer:**Marianne Østergaard
Vesterbrogade 191, 4., 1800 Frederiksberg C 33 22 95 53
E-mail: marianne.oestergaard@adoption.dkJørn K. Pedersen, Prangerager 38, 7120 Vejle Øst 60 82 04 35
E-mail: joern.k.pedersen@adoption.dkHans Ejnar Bonnichsen
Kildevænget 8, 6560 Sommersted 74 50 47 74
E-mail: hans.ejnar.bonnichsen@adoption.dkBente Pedersen, Assensvej 52 st. th., 5750 Ringe 62 62 20 51
bente.pedersen@adoption.dkKirsten Korning,
Øster Skibelundvej 36, Askov, 6600 Vejen 28 93 70 50Sidsel Babette Johansen, Tandervej 45, 8320 Mårslet 86 78 27 22
E-mail: sidsel.babette.johansen@adoption.dkLouise Svendsen, Rymarksvej 99 3. th.,
2900 Hellerup 26 24 40 64**Suppleant:**Lene Borg, Tveje-Merløse 2B, 4300 Holbæk 59 43 92 01
lene.borg@adoption.dk**Kasserer: (valgt uden for HB)**Ellen Larsen, Glenstrup Søvej 15, 8990 Fårup 86 45 26 32
E-mail: kasserer@adoption.dk**Medlemsadministration:**Helle Jespersen, Snerlevej 40, 2820 Gentofte
E-mail: medlemsadm@adoption.dk**Redaktion:**Bringekrogen 24, Jonstrup, 3500 Værløse 44 64 44 29
e-mail: bladet@adoption.dk**Redaktionsmedlemmer:**Heidi Senderovitz, Hovgårdsparken 53, 2670 Greve 60 72 90 05
Anne-Louise Linnemann Bech, Enighedsvvej 49B,
2920 Charlottenlund 39 61 03 61Annette S. Christiansen, Bringekrogen 24, Jonstrup,
3500 Værløse 44 64 44 29Marianne Krogh Jensen, Tingskiftevej 4,
2900 Hellerup 33 16 01 16Tina Johansen Krogh, Borgmester
Jensens allé 22, st. th. 2100 København Ø 35 43 02 16Anne Marie Andresen, Raunstrupvej 6, 2720 Vanløse 38 79 97 35
Ansvarshavende for dette nummer: Marianne Krogh Jensen
Medlæser: Annette Christiansen**Grafisk produktion:** BL Grafisk ApS, Skærbæk 74 75 15 00**Oplag:** 4.425 stk.**Adresseændring af bladet meddeles postvæsenet og medlemsadministrator Helle Jespersen (se ovenfor).**Abonnement kr. 375,-. Medlemsskab inkl. blad kr. 375,- Giro 214 3135.
Annoncepris: Kr. 10,- pr. spaltecentimeter.

Bladet modtager altid gerne billeder. Husk at oplyse om navn, adresse, motiv, afgangstidspunkt. Bladet (inklusive billederne) lægges altid efterfølgende på www.adoption.dk. Billederne vil herudover kunne anvendes i foreningens foldere og øvrige publikationer.

Artikler i bladet udtrykker forfatterens synspunkter og ikke redaktionens. Bladet udkommer i februar, april, juni, september, oktober, december.

Deadline næste nummer: den 10.01.2009

Forsiden:

Josephine er 9 år
og er adopteret fra Jamaica.

Regeringen udvider kredsens af diskriminerede

Regeringen vil udvide den personkreds, der pt. er frataget retten til det særlige børnetilskud og dermed forskelsbehandles. Man ønsker forskelsbehandlingen udvidet til også at omfatte børn af enlige, der er kommet til verden ved hjælp af kunstig befrugtning.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at der ikke kan ydes særligt børnetilskud, når eneforsørgerrollen er selvvalgt. Men ingen kan hævde, at adoptivbarnet selv har valgt adoptionen – eller for den sags skyld de forhold, der gjorde adoptionen den bedste løsning for barnet - ej heller at det barn, der blev resultat af fertilitetsbehandlingen, selv valgte at være barn af en eneforsørger. Ministeren ønsker dermed at sanktionere handlinger udført af forældrene, men rammer børnene!

Danmark er indklaget for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Sagen blev rejst efter en dom i Højesteret, der med stemmefordelingen 3-2 gik eneadoptanten imod.

I stedet for at rette op på den nuværende diskrimination af børn af eneadoptanter udvider lovændringen diskriminationen til også at omfatte børn af visse andre eneforsørgere. Og det betyder, at i hvert fald to grupper af helt uskyldige børn fremover bliver diskrimineret i forhold til flere andre grupper af eneforsørgeres børn, som vel at mærke fortsat kan oppebære tilskuddet. Det gælder eksempelvis de børn, hvis mødre er blevet gravide ved naturens hjælp men har lavet en – ganske vist lovstridig - aftale om at nægte at oplyse faderens navn. Det gælder også de børn, hvis mødre efter en enkelt nats fornøjelse aldrig kommer i besiddelse af navnet på den partner, som senere viser sig at være barnets far.

Set alene med adoptivbørnenes øjne vil lovændringen fastslå de tidligere administrative afgørelses tilsidesættelse af den danske adoptionslov. Ifølge Adoptionslovens § 16 indtræder ved adoptionen samme retsforhold mellem adoptant og adoptivbarn som mellem forældre og deres barn, og samtidig bortfalder retsforholdet mellem adoptivbarnet og dets oprindelige slægt.

Vi ser lovforslaget som et særdeles alvorligt angreb mod adoptionstanken, hvor rationalet er, at der etableres en fuldgyldig familierelation, akkurat som hvis barnet var avlet af forældrene selv. Vi ser derfor med største alvor og bekymring på det tilbageslag for adoptionens retsvirkning i Danmark, som dommen er udtryk for.

Det har altid været en gængs opfattelse af Adoptionslovens § 16, at al lovgivning, der vedrører børn, forældre og familie, umiddelbart også gælder for adopterede, adoptanter og adoptivfamilier.

Vi mener, at lovforslaget er i klar strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 14 sammenholdt med artikel 8. Herudover mener vi, at afgørelsen er i strid med Danmarks forpligtelser i.f.t. Haag-konventionen. Ifølge denne forpligter danske adoptanter og det danske samfund sig til at behandle internationalt adopterede børn på linje med dansk-fødte børn.

Vi opfordrer på det kraftigste Velfærdsministeren til at trække forslaget tilbage og i stedet gennemføre den eneste retfærdige og nødvendige løsning, nemlig at give alle børn af eneforsørgere adgang til det særlige børnetilskud. Det fremlagte forslag vil kun gøre ondt værre.

Michael Paaske
Formand

Om at vende hjem og føle sig fremmed

For Ji Eun Kim er et navn ikke bare et navn. Hun har skiftet sit amerikanske navn ud med sit koreanske navn. For hende har dette valg betydet et følelsesmæssigt opgør med adoptivforældrene og har ført hende tilbage til det sted, hvor hun blev født for 32 år siden. I dag bor hun i Sydkoreas hovedstad Seoul på sjette år. Ji Euns historie er et eksempel på et særligt fænomen blandt voksne koreansk-adopterere. Siden 1988, hvor Sydkorea gik fra at være et militærdiktatur til en demokratisk stat, bosætter flere og flere internationalt adopterede sig i deres oprindelsesland i en kortere eller længere periode af deres liv. I denne artikel fokuseres der på en personlig skildring af, hvad der motiverer en sådan beslutning og derudover på mulighederne for at etablere et liv i Korea.

Af Maj Eun Herløw

International adoption er et forskningsområde, der ofte er blevet studeret i en sammenhæng, der handler om, hvordan en opvækst i en ikke-biologisk familie påvirker den adoptereds selvopfattelse. Manglende viden om fortiden og som følge deraf en oplevelse af fremmedgørelse udgør de centrale temaer i denne forskning. Adoptionslandet bringes primært i fokus, hvorimod oprindel-

seslandet, som er lande uden for den vestlige verden, sjældent får plads i studiet af international adoption. Koreansk adopterede er som voksne selv begyndt at forske i deres egne livsvilkår. Det bringer nogle af dem tilbage til deres oprindelsesland med et analytisk blik, der bidrager med ny viden om *post adoption*. Som en af disse adopterede foretog jeg en sådan rejse tilbage i foråret 2007, da jeg med mand, barn og søster rejste til Sydkoreas hovedstad Seoul på et fem måneder langt feltstudie.

Med denne artikel ønsker jeg at give et billede af adopterede, når de ikke længere er børn, men er blevet selvstændige voksne individer, der vælger deres egne veje i livet. Det interessante for mig har været at undersøge koreansk adopterede, som lever i Korea, og derigennem se på deres møde med det koreanske samfund. De adoptereds fortællinger afspejler de modsætninger, der ligger i at være kulturelt og sprogligt fremmed, men samtidig være indfødt.

At finde stolthed i den koreanske oprindelse

Ji Euns fortælling er historien om hendes vej tilbage til Korea og de udfordringer, hun konfronteres med i et samfund, hvor hun føler sig hjemme og fremmed på én og samme tid. Men før hun nåede dertil, var det, der motiverede rejsen tilbage, et opgør med adoptivforældrene og deres manglende anerkendelse af hendes koreanske oprindelse.

Ji Euns første møde med Korea er, da hun som 21-årig får social kontakt med koreanske udvekslingsstuderende på universitetet. Inden da havde hun altid været flov over at blive spurgt om sit koreanske navn, selvom det var hendes mellemnavn. Det ændrer sig i takt med, at Ji Eun udbygger sit koreanske netværk gennem den koreansk-amerikanske kirke, hvor hun for første gang spiser

koreansk mad og lærer at tale lidt koreansk. Som følge af dette bekendtskab udvikler hun en nyfunden stolthed over sin koreanske oprindelse. Derfor beslutter hun sig for at skifte sit amerikanske navn ud med sit koreanske navn. Hun beskriver sin egen og moderens reaktion på hendes navneændring således:

"Jeg begyndte at bruge mit koreanske navn, når jeg mødte nye mennesker. Min mor var meget imod det. Det tog mig to til tre år, før jeg følte mig tilpas med at præsentere mig som Ji Eun. Jeg tror, det var, fordi min mor var så ubøjelig og ikke ville acceptere, det var mit navn, og derfor ikke ville tillade mig at bruge det. Hvis jeg kaldte mig selv Ji Eun, når hun ringede til mig, ville hun lægge på".

En personlig protest

Forholdet til forældrene blev konfliktfyldt, da Ji Eun identificerede sig mere og mere med det koreanske. Forældrene oplevede, de var ved at miste følingen med deres datter. Ji Eun oplevede forældrenes manglende anerkendelse af hendes koreanske oprindelse som et udtryk for, at de ikke accepterede den person, hun valgte at være. Konsekvensen af denne længerevarende konflikt, hvor Ji Eun brød kontakten med forældrene i et halvt år, medførte, at hun i vrede slettede sit familienavn og blev til Ji Eun Kim. I følgende citat reflekterer hun over, hvordan denne handling har formet hende som person:

"Jeg har fortrudt, at jeg har slettet mit amerikanske familienavn. Det var nok at gå for langt ... På den anden side er Ji Eun Kim mit oprindelige navn. Det navn jeg har haft længst. Jeg kender ikke til, hvornår og hvor jeg blev født, hvor gammel jeg er eller oplysninger om min familie. Kun det sted hvor jeg blev fundet. Jeg har ikke nogen personlige informationer overhovedet! Det var en leder af børnehjemmet, der gav mig mit koreanske navn, og fordi det er det længste, jeg kan gå tilbage i min livshistorie, er det den mest personlige ting, jeg har, for-

di det er det eneste, jeg har. Det lyder måske dumt, men jeg er meget stolt af mit navn. At ændre mit navn har været en begyndelse til at blive en kompetent voksen. Det har taget mig lang tid at have det godt med, hvem jeg er. Jeg kæmper med mange ting, men at jeg har valgt at være Ji Eun Kim har været at gøre op med at foregive, at jeg er en hvid pige, som jeg følte, at jeg altid havde gjort. I stedet for at blive drillet hele tiden blev mit koreanske navn til en stolthed, der viser, hvem jeg er. Derfor var og er mit navn stadig meget vigtigt for mig”.

Kendetegnende for Ji Eun og de mange adopterede, der vælger at bosætte sig i Korea, er oplevelsen af at se anderledes ud og derved opleve fremmedgørelse i forhold til adoptivfamilien og i adoptionslandet generelt. Det er den følelse, størstedelen af de adopterede, der lever i Korea, har. Oplevelsen af fremmedgørelse er derfor en stærk motivation for at vende tilbage. Som vist med Ji Euns ord udtrykkes det ofte som

hun beslutter sig for at rejse tilbage til Korea for at bosætte sig:

”Følelsen af ikke at have noget sted, at jeg ikke hørte til nogen steder, at det aldrig ville blive bedre, og at jeg altid ville være udstødt, fik mig til at føle det hele meningsløst. Jeg følte, at lige meget hvad jeg gjorde, ville jeg altid være en freak. At komme til Korea har virkelig reddet mit liv. Det lyder måske mærkeligt, men på en måde passer jeg bedre ind i Korea end i USA, og det tror jeg skyldes, at jeg er mere indadvendt og stille som person”.

Hun finder det befriende at leve i et samfund, hvor hun af udseende kan falde i med mængden. Ji Eun føler, at hun har fundet sig selv i Korea, og oplever, at mentaliteten passer godt med hendes personlighed. Det betyder dog ikke, at det har været uden vanskeligheder for Ji Eun at lære at begå sig i det koreanske samfund. Mødet med lokale koreanere har også fået hende til at føle sig fremmedgjort, men på et område, hvor hun ikke havde forventet det:

ret som koreaner. I begyndelsen føler hun sig forpligtet til at forklare sig i mødet med taxachaufføren eller gadesælgeren på markedet, men bliver snart bevidst om, hvor meningsløst det er at forklare sig til et utal af toltalt fremmede, der enten reagerer uforstående eller ved at vise medlidenhed. Derfor er Ji Eun blevet enig med sig selv om, at det kun er i socialt samvær med andre adopterede, hun vil fortælle om sin baggrund som adopteret fra Korea. I karrieresammenhæng, hvor Ji Eun har fået arbejde som engelskunderviser på et koreansk universitet, oplever hun, at det er en fordel at være amerikansk udlænding, da hun får en højere løn end de lokale koreanere. Det skyldes, at man i Korea arbejder hårdt for at blive konkurrencedygtige på det globale marked, og en vigtig del af denne nationale strategi er at gøre befolkningen engelsktalende. Til trods for, at hun som amerikaner taler flydende engelsk, har Ji Eun dog oplevet at blive afvist til en ansættelsessamtale med den begrundelse, at hun ikke er vestlig af udseende og derfor ikke fremstår troværdig nok til at være flydende til engelsk. Ji Euns erfaringer i det koreanske samfund har derved gjort hende mere bevidst om kompleksiteten i hendes baggrund:

”Jeg er hverken udlænding eller koreaner, og det giver mig en særlig position i forhold til at kunne begå mig mellem adopterede og andre udlændinge, der kommer hertil ... Jeg er amerikaner, ligeså meget som jeg er koreaner. Jeg har tilpasset mig det koreanske samfund, og det er blevet mit hjem. Adopterede, der vender tilbage til Korea på en uges besøg, har højere forventninger til, hvad de oplever i Korea, hvor jeg, som har gjort det til mit hjem, hverken ser det som godt eller dårligt, men bare som det sted jeg bor. Jeg vil altid være anderledes, også her, så jeg har taget og valgt de ting, der er vigtige for mig. Jeg tror, det betyder, at jeg i dag føler mig sikker nok i Korea, så jeg ikke længere behøver at føle mig som en gæst, der skal opføre sig pænt. Det gjorde jeg de første to år, jeg boede her. I begyndelsen ville jeg rigtigt gerne passe ind. Jeg ville være en eksemplarisk koreaner og lære mig sproget og kulturen. Jeg ville gøre, hvad der var nødvendigt for at blive en del af samfundet og ikke på nogen måde søge konfrontation”.

Augustaften 2007 i Seoul, Korea.

en personlig protest grundet meget lidt eller slet ingen kontakt med koreansk kultur og sprog gennem opvæksten.

Et liv i Korea

Som konsekvens af den vedvarende konflikt med adoptivfamilien kastes Ji Eun ud i en følelsesmæssig turbulens. Hun kæmper med lavt selvværd og føler ikke, at hun hører til nogen steder. Det er på dette kritiske tidspunkt i hendes liv, tilbage i 2001, at

”Jeg var forberedt på at møde negative kommentarer fra lokale koreanere i forhold til at være adopteret eller komme fra et børnehjem, men jeg var ikke forberedt på de daglige negative kommentarer, såsom hvorfor jeg ikke taler koreansk”.

Hverken udlænding eller koreaner

Netop at ligne alle de andre men ikke kunne tale sproget helt flydende er en forvirrende kombination i de lokales øjne, der gør det svært for adopterede som Ji Eun at blive accepte-

Skæbnefællesskab

De første to år prøver Ji Eun at opspore sin koreanske familie men uden

resultat. Hun har i dag opgivet sin egen søgen efter familie, men hjælper i stedet andre adopterede, der vender tilbage i håbet om at blive genforenet med deres koreanske familier. Ji Eun har fungeret som tolk i mange genforeninger på frivillig basis, fordi hun har behov for at dyrke skæbnefællesskabet med andre adopterede. I hendes øvrige liv er adoptivbaggrunden nemlig noget, hun holder skjult:

"Folk behøver ikke at vide, jeg er adopteret, hvis jeg ikke har lyst til at fortælle dem det. Det skaber en følelse af hemmelighedskræmmeri som for eksempel på mit arbejde. Jeg viser ikke familie billeder frem, jeg taler ikke om familie eller min barndom – ingen af de ting, der kan afsløre, at jeg ikke er vokset op hos koreanske emigranter. Jeg synes det sværeste ved at leve i Korea er ikke at tale flydende koreansk som en indfødt og ikke at have en koreansk familie".

Ji Euns historie er et eksempel på, at flere og flere adopterede, i takt med at de bliver voksne, ønsker at få kendskab til deres oprindelse. Det er i mange tilfælde ikke en familiegenforening alene, der er trækplasteret, men derimod en trang til at finde ud af, hvad de også består af. Det har for Ji Eun betydet en lang og ensom rejse. En proces, hvor hun har sat alt ind på at genopbygge et tilhørsforhold til Korea, netop fordi det ikke var tilstedeværende i hendes opvækst.

Tilbagevinding af kontrol

Sydkorea er det land i dag, der i længst tid har praktiseret international adoption. Mange af de adopterede børn er blevet voksne, og stadig flere søger en afklaring af deres fortid i Korea og finder i det møde muligheder for en fremtid. Globaliseringen har forflyttet mange mennesker fra deres oprindelsesland, hvilket har betydet, at menneskers tilhørsforhold og oprindelse sammensættes på stadig nye måder medførende nye og anderledes problemstillinger. Koreansk adopterede er et eksempel på en gruppe, der ved at være forflyttede i tidlig barndom oplever at være uden tilknytning til det land, de har oprindelse i. Det skal dog understreges, at de adopterede, der i dag lever i Korea, har lige så forskellige personlige historier som andre mennesker, men har det til fælles, at deres tilbagevenden har betydet en tilbagevinding af kontrol i voksenlivet. Den

Foto illustrerer ikke artiklen.

Det er herligt at lege i sandkassen, synes Alma-Rose, der er født i Etiopien for 2,5 år siden.

primære motivation for at vende tilbage til Korea er på den måde at kunne bearbejde oplevelsen af at være sendt bort til en anden verden og en anden familie, end biologien oprindeligt havde tiltænkt dem og, vigtigst af alt, at finde en stolthed i den koreanske oprindelse, såvel som de finder den i den vestlige opvækst. De tilbagevendte adopterede i Seoul er ressourcestærke individer, der tager udfordringen op og skaber et liv, hvor de tager det bedste fra to verdner. De indser, at de ved at jonglere mellem forskellige tilhørsforhold tilpasset si-

tuationen kan leve det gode liv, når det er en fordel enten at være koreaner, udlænding eller adopteret. □

Maj Eun Herløw er kandidat i antropologi fra Københavns Universitet. Denne artikel er skrevet på baggrund af Majs antropologiske feltstudie. Hun undersøgte i denne periode adoptivmiljøet gennem deltagelse i gruppeaktiviteter og fulgte individuelle adopterede i deres hverdagsliv. Hvis man har kommentarer, spørgsmål eller interesse i at læse specialafhandlingen, kan Maj kontaktes på email: majeun@yahoo.com

Af hensyn til løfte om anonymitet er Ji Euns navn et synonym.

- International adoption fra Korea begyndte i kølvandet på Koreakrigen fra midt 1950'erne og frem til i dag.
- På globalt plan udgør adoption fra Sydkorea en tredjedel af verdens internationalt adopterede børn.
- Mere end 200.000 børn er adopteret fra Korea til lande i den vestlige verden, hvoraf størstedelen er vokset op i USA, dernæst Europa og Australien.
- Med et F4-visum har tilbagevendte adopterede i Korea mulighed for at bo i Korea med arbejdstilladelse i 2 år, hvorefter det kan fornyes. Desuden giver dette visum også tilladelse til at købe land og ejendom, starte egen virksomhed samt udføre privat undervisning som erhverv.
- Dobbelt statsborgerskab er en fremtidig juridisk status, som adoptivorganisationen G.O.A.'L. arbejder på at få i høring i det koreanske parlament. Hvis et sådan krav i fremtiden bliver en realitet, sikrer det de tilbagevendte koreansk-adopterede en permanent fremtid i Korea.

Kilde: Tobias Hübinette 2006 og G.O.A.'L. website

Rejsen til Etiopien

Da familien Bonde Peder- sen skulle ned og hente en lillebror i Etiopien, valgte de at invitere børnenes moster og onkel med. Jo flere trygge hænder for børnene, jo bedre. Samtidigt er det også en skøn og enestående begivenhed at dele med sine nærmeste.

Af Knud og Kirsten Nielsen

Vi er et ægtepar på ca. 43 år. Vi har været gift i 22 år og har 5 børn i alderen 9 til 19 år.

Min søster, der er 14 år yngre end mig, er også gift. Tidligt stod det klart for min søster og svoger, at de ikke selv kunne få børn. Deres egen helt specielle proces gik i gang. Der gik en tid, og vi fik at vide, de ventede tvillinger fra Etiopien, to drenge. Herligt! Vi glædede os på deres vegne og så frem til den dag, vi skulle møde dem alle i lufthaven. Det var en specielt rørende dag, da vi stod der og ventede på, at de skulle ankomme med de to små drenge. Det var også dér i lufthavnen, da jeg så dem, at det gik op for mig, at min søster og svoger aldrig selv ville være i stand til at få børn. På det tidspunkt var det en smertefuld følelse, men jeg skulle blive klogere.

Jeg græd af glæde over, at de var vel hjemme, og over at de havde to dejlige drenge, som var deres, med sig hjem. Efter et stykke tid begyndte spørgsmålene at melde sig. Hvem er I? Hvor kommer I fra? Hvordan ser der ud i det område, I blev fundet? Hvad er Etiopien for et land? osv. Vi manglede så at sige rødderne til drengenes oprindelse. Til sammenligning kan man sige, at når vi kigger på vores egne børn, kan vi genkende træk ved os selv, søskende, forældre, vores forældre, niecer eller nevøer. Derfor bestemte vi, at hvis vi fik mulighed for at rejse, ville Etiopien være et oplagt rejsemål.

Plukveer

Da nr. tre meldte sig på banen, glædede vi os med dem og så frem til endnu en lille ny i familien.

Første plukve kom den dag, da de ringede og fortalte, at de ventede en lille dreng, og at han kom fra Addis Abeba - samme by som tvillingerne.

Anden plukve kom en søndag, da min søster og svoger med børn kom på besøg og så meget hemmelighedsfulde ud. Vi fik kaffen på bordet, og vi blev spurgt, om vi ville med til Afrika som tvillingernes barnepiger. Efter nogle dage faldt tingene på plads, vi fik mine forældre til at passe børn og hus og en landbrugsvikar og vores børn til at passe gården. Vi sagde JA tak til denne enestående chance og

den store tillid, der blev vist os. Min mand og jeg var enige om, at det nok ville være det nærmeste, vi igen ville komme på en fødsel.

Ankomst til Afrika

Onsdag d. 12. marts i år stod vi så i Billund Lufthavn kl. meget tidligt om morgenen.

Vi havde pakket vores kufferter med gaver til børnehjem, sommertøj, forventninger og tanker om, hvordan rejsen skulle gå. Vi vidste, at det her ville blive en speciel rejse.

Det var en problemfri flyrejse på ni timer, drengene sov, hver gang vi lettede og landede - et sjovt fænomen. Indkvarteringen var, som indkvarteringer er i Etiopien. Vi ankom i mørke og havde ikke helt fornemmelsen af, hvor vi var. Det gik op for os torsdag morgen, da vi stod op til en solbeskinnet dag med fuglesang, nye lyde, lugte og varme, bjerglandskab og planter. Hawaii-blomster, der ellers i vores kolde nord holder sig til vindueskarmen, var så store som træer, og der var store flotte palmer. Vi var i Afrika. En hel speciel oplevelse for to, som aldrig har været særligt berejste.

Opladte og spændte

Efter et solidt morgenmåltid på altanen stiftede vi, som det første, bekendtskab med Hotel Hiltons swimmingpool, der var fyldt med vand fra varme kilder. Luften var 29° og vandet lidt varmere, en dejlig varm oplevelse. Torsdagen blev brugt til afslapning og opladning til næste dags store begivenhed, da familien på fire skulle forøges med en lillebror.

Vi var meget spændte, men det var jo ikke at sammenligne med de to, der nu snart skulle være forældre for anden gang til nr. tre. Vi er meget benovede over, hvordan min søster og svoger klarede alle disse praktiske opgaver med kontakter til ham, der stod for formidlingen af barnet, aftaler med taxichauffør og papirer og hotel - alt sammen noget, man skal forholde sig til, samtidig med at man skal forholde sig til sit lille nye barn. Der kan jeg ikke rigtig finde en sammenligning med mine fødsler ... jo

Det er rart at have moster og onkel med, når familien skal afsted for at hente deres tredje søn.

måske alligevel, men der har jeg jordmoderen, der udfylder min journal, mens jeg ligger og har veer. Jeg kan kun sige, at jeg godt kan forstå, hvis adoptivforældre bliver forvirrede, for der er mange ting at forholde sig til, samtidig med at de er på vej til at blive forældre.

På vej til børnehjemmet

Endelig blev det fredag. Vi nød et godt morgenmåltid, et af Hiltons bedre.

Det var første gang, vi nu skulle ud og se byen i dagslys. Vi var spændte og forventningsfulde, nu startede fødslen. Alt blev tjekket. En taske med gaver til børnehjemmet, vand til drenge, sut og sutteflaske. Daniel, som var kontaktpersonen mellem søster og svoger og børnehjem, ventede på os i hotellets aula. Han førte os ud i en ventende taxi, og afsted gik det. Og ja, vi var kommet til Afrika. Larmende trafik, lugten af benzinos, mennesker overalt på vejen og ved siden af vejen, geder, hunde og muldyr med pepsikasser. Gade op og gade ned med mange små butikker, hvor der blev handlet med alt fra cola til ligkister. Huse af ler og bliktag kontra nyt betonbyggeri til boliger. Motorvej, hvor der nogle steder var flere mennesker på/ved vejen end biler. Alt mulig i én stor blandet landhandel.

Pludselig var vi der. ACs Børnehjem. Det var vildt spændende.

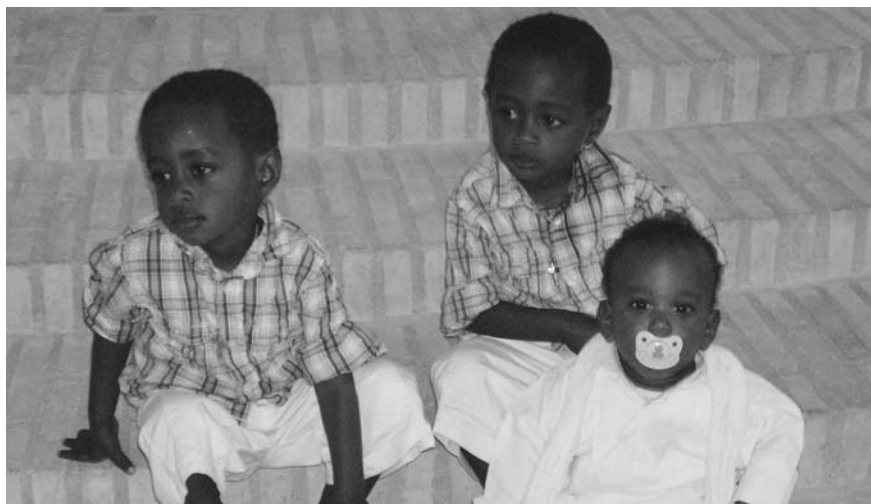
'Fødslen'

Vi blev modtaget af børnehjemmets leder. Der blev hilst på tvillingerne, og genkendelsens glæde var stor hos plejerne. Vi blev præsenteret som *nannies* - en rigtig hyggelig velkomst. Søster og svoger blev ført med ind ad en smal passage mellem to bygninger og ind i et af husene. Tvillingerne, min mand og jeg stod så i åndeløs spænding og ventede ... det var nu, det skete!

Der gik lidt tid, og ud kom de nybagte forældre, stolte var de - et meget rørende øjeblik.

Fødslen var vel overstået: en stor og velskabt dreng. Elias så ud nøjagtig, som vi havde set ham på billederne før afrejsen. Han var på denne specielle dag iført nationaldragten, som han tappert svedte i.

Der blev filmet og taget billeder, der blev betragtet og rørt - jo, det var ren idyl. Min mand og jeg genkendte situationen fra egne fødsler. Vi betragter den lille ny og følelsen af ham - her!

Tvillingerne Samuel og Zakarias med deres lillebror Elias, som de var med nede og hente i Etiopien.

det er vores. Et nyt barn, som vi skal lære at kende. Sjovt nok gik der ikke lang tid, førend det samme skete i Etiopien. Instinkterne var vakt, og glimtet i øjet lyste på dem - af forældres stolthed. SIKKE EN OPLEVELSE!

Vi blev budt på kaffe (jordmoderkaffe) og popcorn. Der var fejtet og pyntet med græs på gulvet til lejligheden. Jeg fik lov at gå med ind og fotografere Elias' seng, og det endte med, at hele det tilstedeværende personale stillede op til fotografering i det fælles opholdsrum.

Gaverne blev afleveret, og små praktiske beskeder blev givet, og så var det tid at sige farvel. Vi tog afsked med Daniel, lederen og personalet. Vi satte os ind i taxaen, og vagterne åbnede porten. Vi vinkede farvel til ACs børnehjem - lettede over at det var gået så godt.

Så var vi på vejen igen, og hjemturen startede, med alle de indtryk det gav, hver gang vi var ude at køre. Da vi kom tilbage til hotellet, var tvillingerne så varme, at de var klar til en dukkert. Vi tog dem med, så de nybagte forældre lige kunne få lidt ro til at studere den lille ny på nærmere hold og få veerne til at lægge sig. Vi er begge to enige om, at denne dags oplevelser i høj grad tåler sammenligninger med egne fødsler.

Afsked med Etiopien og drengenes rødder

Da drengene var færdige med at bade, købte vi barselsgaver til lillebror og mor-far-barn-buket i en lokal butik på hotellets område.

Resten af ugen var vi turister. Vi besøgte en tørklædefabrik, et pottemageri, handlede i et supermarked,

hvor min mand fandt ud af, at det at handle på bredt vestjysk sagtens kunne lade sig gøre. Vi besøgte en souvenirbutik meget flittigt.

Om søndagen kørte vi lidt op i Entoto-bjergene. Vi var et lille selskab med min søster og svoger plus to andre par, der også havde adopteret i den uge. Jeg må sige, at det var flot, at de havde overskud til at tage ud på tur, det har vi dyb respekt for. Hvis jeg igen skal sammenligne med egne fødsler, så havde jeg hverken det fysiske eller psykiske overskud lang tid efter.

Udover at være med til at hente Elias havde vi også denne enestående chance for at se stedet, hvor tvillingerne var fundet, og besøge det børnehjem, de var på før ACs transitbørnehjem. Det at se og vide hvor de blev fundet og at have været i det område, de formodes at stamme fra, gav os en helt specielt måde at forholde os til dem på. Det har sat den brik i puslespillet på plads, som manglede i starten. Vi forstår nu, at glæden ved at blive forældre - ved fødsler eller ved adoption - er den samme.

Vi fik muligheden for at få et kortvarigt men alligevel evigt minde om børnenes land og oprindelsesområde; lyden, luften, duften, sollyset, maden og stemningen - noget vi absolut ikke ville være foruden. Det er dog svært at forklare følelsen til andre end vores søster og svoger eller folk, der selv har prøvet det. Men får vi chancen igen, er vi bestemt ikke svære at overtale. Sådan en oplevelse kan absolut anbefales, især hvis man vil kende til et adopteret familiemedlems rødder. □

Ikke retarderet, men adopteret

I flere år har Kirsten Korning kæmpet for sin datters skolegang. Hun har følt, at ingen har ønsket at se datteren som det lille barn, der først har fundet sin mor som 6-årig og derfor heller ikke før har haft mulighed for at udvikle sig og lære på aldersvarende vis.

Af Kirsten Korning

Efter i 3,5 år at have kæmpet med de kommunale skolemyndigheder om min datters skolegang, som fra år til år er blevet dårligere og dårligere, ser jeg nu med fortrøstning på min lille piges fremtid. Fra kommunens side viser man fortsat ingen interesse for at se barnet, som det er, hendes baggrund og sene adoption, men vælger den lette vej og dømmer hende retarderet – svært retarderet sågar. Ajo er nu 10 år og har tre års skolegang i Danmark bag sig – tre år med frustrationer, skoleskift og groteske tests, som kun viser, hvad hun skulle have haft lært, hvis alt var gået efter planen, men ikke hvad hun kan lære. I Danmark (og i øvrigt det me-

ste af resten af verden) går man nemlig ud fra, at hjerner ikke kan ændres, at de er statiske.

Ajo blev testet med WISC et halvt år før hun skulle begynde i skole her i Danmark - 1 år efter, at hun var kommet hertil fra Indien og 7 år gammel - og testen viste, at hun på alle områder fungerede som en 3-4-årig. Herhjemme begyndte det mere at nærme sig de efterhånden 8, hun var blevet, hvilket jeg forsøgte at forklare højt og lavt inden for det kommunale system. Ikke desto mindre blev hun visiteret til centerskole for børn med massive vanskeligheder – det, der i gamle dage hed sinkeskolen.

Test på test

Det første år valgte jeg at "gå bag om ryggen" på kommunen og sætte Ajo i friskole, en god løsning for alle, fordi der var små klasser, nærhed og fokus på den enkelte. Desværre benyttede samme skole ikke de muligheder de havde for at søge støtte til Ajo, og kastede efter et godt halvt år håndklædet i ringen. Ajo krævede mere entil-en-kontakt, end de kunne tilbyde, og i øvrigt ønskede skolens nye leder ikke, at skolen blev stemplet som en skole, hvortil man sendte sine problembørn.

Set med mine øjne var Ajo ganske

vist fortsat ikke fagligt aldersvarende, men hun havde til fulde bevist, at hun var i stand til at lære.

Næste skridt blev endnu en test – igen WISC, som viser, hvad barnet HAR lært og ikke, hvad det KAN lære. Igen scorede Ajo til at ligge på aldersniveau 3-4 år over hele linjen, hvilket, efter min bedste overbevisning, i sig selv beviser testens uegnethed til at teste hende. Hun havde udviklet sig voldsomt på de fleste områder, så jeg valgte, på eget initiativ og for egen regning, at få hende testet med en ikke-sprogligt baseret test, LeiterR, som da også gav et noget andet billede af min lille prinsesse. Aldersniveau 6-7 kunne jeg leve med, hun havde trods alt kun været i Danmark i 2,5 år. Kommunens skoleforvaltning fastholdt, at hun var svært retarderet, kiggede overhovedet ikke på LeiterR-testens resultat (og noterede den i øvrigt heller ikke i vores sag) og visiterede hende igen til centerskolen. Ved hjælp af Skole og Samfunds Solveig Gårsmænd blev "dommen" omstødt til specialklasse på en almindelig folkeskole.

Frustration og mistrivsel

I specialklassen var Ajo omgivet af jævnaldrende, forholdsvis normalt fungerende børn og stortrivedes. Rykkede sig både socialt og fagligt, elskede skolen og smed sig med stor fornøjelse over både tal og bogstaver, men ak ...

I foråret lagde så Vejen Kommune hele specialundervisningssystemet om og visiterede igen – blandt flere andre adopterede børn – Ajo til centerskolen UDEN at have set, testet eller i øvrigt foretaget sig noget som helst for at klarlægge børnenes situation og funktionsniveau.

Denne gang har jeg måttet blande Klagenævnet for Specialundervisning ind i sagen, for min datter er fortsat ikke retarderet men adopteret. Klagenævnet har endnu ikke udtalt sig, og Ajo går for tiden i den skole, hvor kommunen hele tiden har villet have hende. Hun lærer, som hun selv udtrykker det, ikke en skid, opfører sig som en ustyrlig femårig,

Ajo sammen med professor Feuerstein i Israel.

Ajo testes af een af Institutets medarbejdere.

er frustreret og trives i det hele taget overhovedet ikke i en klasse, hvor de andre – ganske vist jævnaldrende børn – funktionsmæssigt ligger langt under hendes niveau.

Men snart er det slut, snart skal hun gå i en ganske almindelig fjerde klasse imellem ganske normalt fungerende børn og trives og udvikle sig til den kloge lille pige, hun er.

Professor i indlæring

For knap to måneder siden faldt jeg over en fyr i Israel, en professor i børnepsykologi, som har helt sin egen mening om, hvordan hjerner opfører sig, og hvad man kan gøre med dem. En fyr, som tror på (læs: ved), at et menneskes baggrund, opvækst, mangel på "basal tillid" og livserfaringer har væsentlig betydning for indlæringen. En fyr, som har "red-det" i tusindvis af børn, unge og voksne verden over fra en fremtid som kontanthjælpsmodtagere, fordi de ikke har fået nogen ordentlig skolegang.

Feuerstein, hedder han, Reuven Feuerstein. Er professor i børnepsykologi og har arbejdet med "kulturelt anderledes" mennesker siden lige efter Anden Verdenskrig.

Efter i årevis at have kæmpet med kommunen om Ajos skolegang fortsatte jeg nu denne kamp om dagen, samtidig med at jeg om aftenen lå og læste bogen, skrevet af manden, som havde løsningen.

Jeg vågnede en morgen og vidste, at løsningen lå i at tage til Israel og få professor Feuerstein til at se på Ajo. Se på, om jeg virkelig skulle være galt afmarcheret og barnet retarderet, eller om jeg (og Lars von der Lieth, der er vores danske forsker på området)

har ret i vores påstand om, at Ajo er en aldeles kvik, lille pige.

Undersøgelser på Institutet

Som sagt så gjort, og den 24. oktober tog vi af sted. Fra omkring 10 grader til 25 grader og solskin på 18 timer. Den 25. oktober, tidligt om morgenen, kunne vi gå i seng et par timer før Jerusalem kaldte. Det var sabbath, og vi havde tid til at finde os lidt til rette, før vi søndag skulle møde på The International Center for the Enhancement of Learning Potential, eller, som vi hurtigt vænede os til at kalde det: Institutet.

Første dag gik med at planlægge de 14 dage, vi havde, til at klarlægge Ajos læringspotentiale og så småt gå i gang med professoren og hans medarbejders eget testsystem. Et system, som ikke kun tester, men tester – træner – tester, så man ikke blot får et øjebliksbillede af personens evner i netop den situation og den sindstemning, men et fuldstændigt overblik over læringspotentialet.

Anden dag træner de videre med Ajo, med undertegnede som oversættende mellemmand, og allerede efter frokost kommer den første åbning ind til den lille dames potentiale. Hun arbejder med den del af systemet, som består i at organisere prikker. To tredjedele nede i arket, som for mig blot er et virvar af prikker, fornemmer jeg pludselig helt tydeligt, hvordan Ajo begynder at anvende de værktøjer, den planlægning og de strategier, som træneren Kate har givet hende længere oppe på arket. Det er så overvældende og fantastisk – efter fire år – endelig at se beviset for, at min datter ikke er retarderet, men adopteret, så

jeg må uden for døren og tude færdig og have koldt vand i hovedet, før vi kan fortsætte.

Andre dage arbejder vi med Ravens IQ-test, men MED mediering. Ikke noget med at gætte sig til eller "bare" vide, hvilken brik der passer. Der skal tænkes, bruges strategier og forklares, hvad systemet i brikernes placering er, og hvorfor netop den brik er korrekt og ikke nogen af de andre. En tredje opgave er at afkode lagene i et billede ved hjælp af farver og mønstre – og her viser Ajo virkelig, at der er nogen hjemme i penthousen.

Et fantastisk møde

Allerede efter tre dage på Institutet bliver vi kaldt ind til "himsel", hvilket var en oplevelse helt i sin egen liga. Manden er 88 år gammel og ligner umiddelbart netop det. En meget gammel mand, lille, gråhåret, lidt usikker på benene og ikke helt så agil, som han garanteret var engang. Men det er kun til han løfter hovedet og ser på én. I det øjeblik ser man en ung mand, som har fundet målet med sit liv og brænder for det. En gnistrende intelligent mand, som har helt styr på sine tanker – og i øvrigt hele staben af instituttets ca. 100 medarbejdere med, samt hvad der foregår af aktiviteter rundt omkring i verden i Institutets regi. Uden at jeg ønsker at være blasfemisk, er det næsten som at møde Gud.

Da han kort efter – efter naturligvis at have hørt om Ajos arbejde de foregående par dage og selv have "besigtiget" pigen – fortæller mig, at Ajo ikke bare er intelligent, men faktisk meget intelligent, kan han stort set få det med mig, som han vil.

Stop op og tænk

Resten af dagene – udover sabbath, hvor vi tager til Massada og Det døde Hav på udflugt – er vi på Institutet, og Ajo knokler og knokler, så hun flere aftener klynker over, at "hendes hjerne gør ondt". Ikke noget under efter alle de år med understimulering. Pludselig skal og kan damen selv tænke. Hvor hun i begyndelsen af vores ophold i Jerusalem slog begge hænder op for ansigtet, når hun blev rost, sidder hun efter 14 dage og smiler lidt genert over rosen, men dog uden hænderne for ansigtet. Hvor vi end går og står, ser hun mønstre, prikker, der kan forbindes,

og sammenhænge, som hun før bare gik forbi. Hun kommer med konklusioner, som ikke mere er barne-logiske, men gennemtænkte og fornuftige. Hun tager sig selv i at karte rundt, stopper op og siger til sig selv: "Stop op og tænk, som Feuerstein siger", før hun fortsætter i et roligere og mere velovervejede tempo.

Vi er hjemme nu og i de vante om-

givelser, men systemerne, hun lærte i Israel, virker fortsat. Vi skal til Israel igen en tur i foråret, for at hun kan få det endelige "boost" og fungere "normalt" i normale omgivelser. Indtil da venter jeg på Institutets udtalelse, som skal til Klagenævnet for derefter forhåbentlig at betyde, at Ajo - ganske vist én gang til - skal flyttes, men denne gang til en nor-

mal klasse, på en normal skole, i en normal 4. klasse.

Ajo kan slet ikke vente, og selv glæder jeg mig som en julegris til at se hende i omgivelser, hvor hun kan udvikle sig og udnytte det enorme potentiale, der har ligget så godt gemt indtil nu. □

Forældre støtter hinanden

Selvhjælpsgrupperne i Århus er i gang. Opstarten blev omtalt i vores april-nummer tidligere i år. Allerede nu kan man se, at behovet er der. Hvad betyder det for forældre at tale med andre med store udfordringer i hverdagen?

Af Bit Boel Buhl

Da selvhjælpsgrupperne skulle oprettes, viste det sig ret hurtigt, at det gav mere mening at dele dem op efter et alderskriterium end efter hvilken specifik vanskelighed, familien oplevede.

Grupperne

Størst tilslutning har der været til gruppen med teenagebørn. Som det ser ud nu, er en gruppe startet, og der er folk på venteliste til nummer to. Det er primært mødre, der har meldt sig.

Ligeledes er der startet en gruppe for familier med voksne, udeboende børn, hvor familierne oplever, at kontakten er meget vanskelig eller ikke eksisterende. Her er det både par og enkelte mødre, der har meldt sig.

Småbørnsgruppen har ikke haft helt så stor søgning, muligvis på grund af tilbuddet om rådgivning via PAS-ordningen, men der er folk på venteliste til en gruppe.

For alle grupperne gælder det, at man til stadighed kan melde sig på, og nye grupper starter i takt med, at der er nok tilmeldte.

En gruppeleder fortæller

Det er karakteristisk for deltagerne, at det er ressourcestærke personer, som alligevel har fået en opgave i overkanten af, hvad de har kunnet magte. Rollen som igangsætter her er primært at få lavet gode rutiner for samtalen. Forældrene vil gerne snakke, og alle har behov for at fortælle og mærke, at det, de har at fortælle, er normalt. Det, vi laver i selvhjælpsgrupperne, er ikke terapi men hjælp til selvhjælp. Området er meget oplagt som udgangspunkt for en selvhjælpsgruppe. Nogle af deltagerne er med i selvhjælpsgrupperne parallelt med anden form for støtte. Her er det ikke børnenes tarv, der er i centrum, men forældrenes.

En mor fortæller

En mor til tre, som deltager i teenagegruppen, fortæller følgende om det at starte i en selvhjælpsgruppe.

"Når jeg tidligere har søgt hjælp både til børnene, men også når det har været til mig selv, er det oftest kommet til at handle om børnene, deres behov og det at få dem placeret i det rigtige tilbud. I den proces har jeg ikke fået hjælp til min egen sorg.

Jeg har ofte oplevet sammen med familie, venner og kolleger, at erfaringerne med mine børn var meget anderledes end deres, og at det derfor kunne indføre en tyngde i samtalen, som jeg syntes var svært at håndtere. Jeg har følt, at andre har haft svært ved at lægge øre til de vedvarende udfordringer, min familie har stået med. Jeg ser i selvhjælpsgrupperne muligheden for at møde an-

dre uden at skulle trøstes og uden at skulle lægge låg på, fordi de andre kan tåle at høre det, jeg har at fortælle, og jeg har som andre brug for at få luft.

Jeg møder den åbenhed, jeg havde håbet på, da de andre har tilsvarende udfordringer i deres familieviv. Jeg behøver ikke være flov over den måde, vi har det på i vores familie. Det giver mig plads til at være mig selv. I andre sammenhænge oplever jeg ofte, at jeg skal holde på mig selv, fordi andre kan have svært ved at rumme min historie - selv folk jeg kender godt!

Det har været dejligt at erfare, at de andre deltagere er mennesker, jeg kan respektere, og som jeg oplever som kompetente og engagerede forældre. Det giver mig en følelse af, at så er det ikke bare mig der er umulig. Jeg oplever også, at det giver mig et rum, der ikke bare giver mulighed for at dele svære udfordringer, men også et sted, hvor jeg kan hente næring til at håndtere mine udfordringer og se på dem med andre øjne.

Gruppen ledes af en udenforstående, som ikke er adoptionskyndig, men som har forstand på gruppeledelse og mennesker i al almindelighed. Det giver en stor ro for gruppen, at hun er med, som en garant for at ingen glider ud eller vigtige temaer springes over. Det er spændende, hvor langt vi kan nå med hinanden".

Tilmelding til en selvhjælpsgruppe i Århus sker på telefon 86 12 12 72. Kontoret har åbent for henvendelse mandag og torsdag kl. 12-15, tirsdag kl. 12-17.30. □

Til alle børn

Har du også lyst til at få din tegning, en historie eller andet i bladet, er du meget velkommen til at sende det til A&S Redaktionen, Bringekrogen 24, Jonstrup, 3500 Værløse.

Vi glæder os til at høre fra dig.

Jeg kommer fra KINA,
I den fattigste del af
landet. Jeg var ikke ret
gammel da jeg blev
lagt ved et børnehjem.
Så kom mine forældre
og hentede mig. SLUT!!

Succes lukkede PAS – nu åbnes dørene igen

Af Paul K. Jeppesen, 1. næstformand

Den offentlige *Post Adoption Service*-ordning, der kom i gang i august 2007, er blevet en meget stor succes – så stor, at de regionale statsforvaltninger i løbet af efteråret én efter én måtte melde om tomme pengekasser. Satspuljebestillingen for 2008 var ganske enkelt brugt op. Og det efter der på grund af en sen start i 2007 var overskud på det første års bevillinger!

få de overskydende 2007-midler lagt oven i 2009-bevillingen, så der i 2009 vil være flere midler til rådighed end oprindeligt bevilget.

PAS-erfaringer i tal

På Adoptionsnævnets landsmøde i november gennemgik fuldmægtig Karin Rønnow Søndergaard fra Familiestyrelsen de dugfriske statistikker over ordningens anvendelse det første års tid. Tallene viste, at en meget stor del af målgruppen havde ud-

samlede træk på ordningen svarer ganske godt til fordelingen af hjemtagne børn.

59% af deltagerne var førstegangsadoptanter, 16% var eneadoptanter, og 14% havde også biologiske børn. Også disse tal svarer nogenlunde til fordelingen af hjemtagelser, dog var det i perioden kun 10-12% af børnene, der blev hjemtaget af eneadoptanter, mens de allerede biologiske forældre i modsætning hertil trak forholdsmæssigt lidt mindre på ordningen.

Nævnet har også opgjort anvendelsen fordelt på afgiverlande. Her ligger fordelingen ligeledes tæt på fordelingen af hjemtagne børn med Kina som største land med 35%.

Rådgivningen blev gennemsnitligt modtaget 16 måneder efter hjemtagelsen, da børnene i gennemsnit var 37 måneder gamle. Netop denne opgørelse må formodes at ændre sig væsentligt i de kommende undersøgelser. Det er tydeligvis udtryk for et opsparet behov, hvor mange familier, der har haft børn i 2-3 år, har ventet med længsel og straks taget imod, da tilbuddet endelig kom på plads.

Der er i PAS-ordningen lagt en "standard" på op til 5 samtaler pr. forløb. De faktiske forløb viser, at der gennemsnitligt blev brugt 3,5 samtaler pr. forløb, og at disse strakte sig over en periode på 13 uger. Der har således været god mulighed for at prøve psykologernes råd igennem undervejs med ca. 1 måned mellem hver samtale.

Der var stor spredning på behovet for flere samtaler. I hele 24% af tilfældene stoppede forløbet efter bare én samtale. Men der var andre 24%, der havde behov for alle 5 samtaler, og i hvert tiende forløb blev der fundet behov for at fravige normen og tilbyde mere end 5 samtaler.

PAS-konsulenterne er meget fleksible over for ønskerne om rammerne for samtalerne. I 42% af sagerne fandt rådgivningen alene sted i hjem-

Foto illustrerer ikke artiklen.

En askepot-prinsesse på 4 år. Alberte Yi-Xiao er født i Kina.

Adoption & Samfund har siden de første meldinger både i drøftelser med embedsmænd og politikere forsøgt at få frigjort de overskydende 2007-midler her i 2008, så familier med akutte behov kunne få hjælp. Vi har desværre måttet sande, at midler, der én gang er sendt tilbage til Finansministeriet, ikke er lette at få frigjort igen.

Fra den 1. januar 2009 er der penge igen. Ikke blot de oprindeligt afsatte, men en dygtig indsats fra Familiestyrelsen har gjort det muligt at

nyttet ordningen. Knap 500 familier havde modtaget rådgivning det første år, som efter retningslinjerne dækker børn hjemtaget i årene 2004-2007, i alt godt 2000 børn. Med andre ord havde et antal svarende til ca. 25% af målgruppen søgt PAS allerede det første år.

Størst søgning var der i Hovedstadsområdet, der stod for 46% af de afviklede forløb, selv om kun 39% af bevillingerne var tildelt statsforvaltningsområdet. Men over hele landet var der god søgning, således at det

met. 29% blev kun gennemført hos konsulenten, mens hele 22% blev afviklet skiftevis i hjemmet og hos konsulenten. De øvrige sager blev afviklet helt eller delvist andre steder.

Hvad blev der rådgivet om?

De vigtigste emner var nogenlunde de samme, uanset om det var første- eller flergangsadoptanter, der søgte rådgivning. Hovedemnerne var:

1. Barnets overlevelsesstrategier
2. Vanskeligheder med at afkode barnets signaler
3. Forældrereaktioner i mødet med barnet
4. Institutionsstart
5. Tilknytningsvanskeligheder

For flergangsadoptanterne var institutionsstart dog ikke et væsentligt område. Til gengæld var der for disse en række andre behov, f.eks. i forbindelse med problemer i parforholdet, mobning, søskendekonflikt og aggressiv adfærd.

Hvem blev rådgivet?

Mor deltog i 98% af rådgivningen, mens far var med i 81%. Tallene er dog næppe udtryk for manglende interesse eller tid fra fædrene. For når de 16% af familierne, der bestod af en eneadoptant (kvinde), trækkes fra, kan vi næppe komme nærmere en balance blandt familierne med 2 forældre.

Børnene deltog også i en del af samtalerne. I hele 38% deltog et eller flere af familiens børn. I 7% af samtalerne deltog også institutionspersonale, mens andre familiemed-

lemmer og venner var med i ganske få samtaler.

Hvad blev resultaterne?

Resultaterne taler deres klare sprog: I sammenlagt 45% af sagerne vurderede konsulenterne, at familierne havde meget svære eller svære vanskeligheder i mødet med barnet ved rådgivningens start. Dette tal faldt til 17%.

Antallet af sager med meget svære vanskeligheder blev under forløbet reduceret fra 14% til 3%, mens antallet af sager med svære vanskeligheder faldt fra 31% til 14%.

Antallet af sager med mindre svære vanskeligheder var nogenlunde uændret - men det var andre familier, forstået således at en del af de familier, der startede i grupperne med meget svære eller svære vanskeligheder, sluttede med mindre svære eller få vanskeligheder, mens tilsvarende familier, der startede med mindre svære vanskeligheder, typisk endte med ganske få eller ingen.

Barnets generelle tilstand udviklede sig ligeledes til det bedre, omend ikke helt så markant. Hvor 56% af børnene ved starten af forløbet var i meget god eller god tilstand, var tallet steget til 68% ved afslutningen. Det synes dog åbentlyst at antage, at de redskaber, som rådgivningen har givet familierne, vil påvirke børnene markant positivt på den lange bane.

Hvordan blev rådgivningen oplevet?

Både blandt familier og konsulenter var tilfredsheden stor. Hele 64% af

familierne fandt, at rådgivningen i høj grad havde virket positivt ind på deres hverdag. Yderligere 23% svarede "i nogen grad positiv" mens kun 5% svarede "ingen effekt". Der var slet ingen, der havde følt en negativ udvikling.

Hos konsulenterne var svaret "rigtigt godt" i 49% af tilfældene og "godt" i yderligere 36%. Ingen af konsulenterne vurderede negative resultater i nogen af sagerne.

På de øvrige spørgsmål om resultaterne var der også stor tilfredshed blandt familierne. 80% fandt det lærerigt, ligeledes 80% fandt rådgivningen meningsfuld. Men hver tredje familie fandt også rådgivningen følelsesmæssigt krævende. Kun 2% vurderede forløbet som nyttesløst.

Opsummering

Karin Rønnow Søndergaard sluttede sin gennemgang med følgende opsummering:

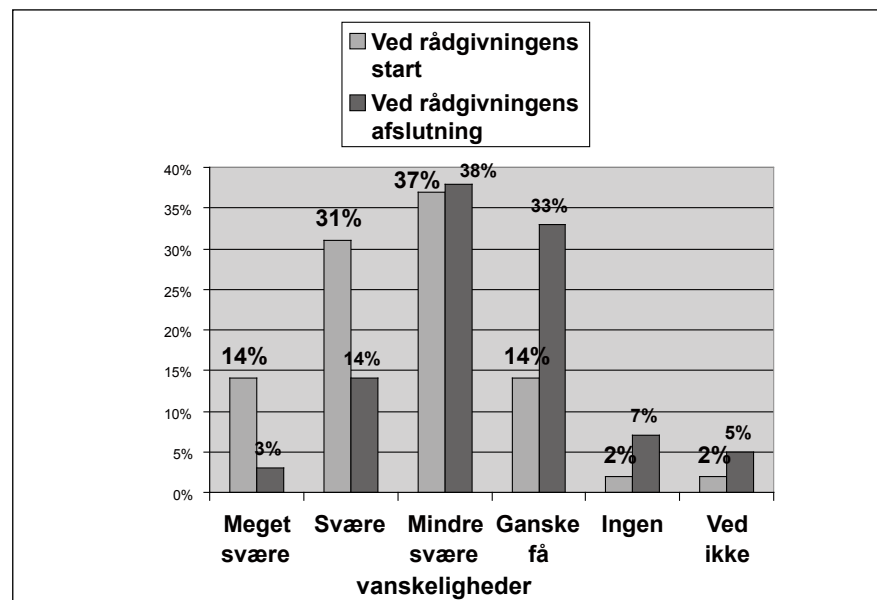
- Stor efterspørgsel
- Bredt spektrum af adoptivfamilier
- Rådgivningen spænder gennemsnitligt over 3 samtaler
- Konsulenterne har en positiv oplevelse af rådgivningen
- Mange familier har oplevet rådgivningen positivt

Succes - og hvad så?

I foreningens ledelse er vi meget, meget glade for ovenstående resultater. Ganske vist er der kun tale om ét års resultater, men de taler alligevel så tydeligt et sprog, at vi allerede nu har fået solid bekræftelse på, at de mange års kamp for PAS er det hele værd.

Ordningen er kun en forsøgsordning, og allerede nu arbejder vi aktivt med det politiske system for at få den gjort permanent. Og udvidet. Det er ikke kun de første 3 år, der er behov. Alle undersøgelser viser, at der er et klart dokumenteret behov for PAS både for de lidt større børn og for de unge - ja, selv for mange voksne. Nu har vi beviserne.

For ikke at forglemme, at PAS er en forpligtelse, som vi ifølge Haagerkonventionen som land har påtaget os. Den manglende permanente ordning for alle relevante målgrupper er fortsat en sort plet på Danmarks samvittighed. Den plet vil vi i foreningen arbejde intensivt for at vaske væk. Jo før, des bedre. □

Mor, man må ikke gå fra børn

Charlotte Qvist: "Mor, man må ikke gå fra børn" og "For altid".
Abrakadabra, 2007
ISBN 978-87-91918-10-3 og
978-87-91918-11-1

Af Anne-Louise Linnemann Bech

Bøgerne "Mor, man må ikke gå fra børn" og "For altid" er Charlotte Qvists personlige beretning om den store omvæltning i familiens liv, da de i slutningen af 1990'erne adopterer en 3-årig dreng fra Colombia.

Familien har i forvejen to børn, en biologisk søn på 9 år og en datter på 5 år, der også er adopteret fra Colombia.

Rasmus, som de kalder deres nye søn, er en charmerende lille fyr, men hans nye tilværelse hos den danske familie bliver problematisk. Han har haft en barsk opvækst i Colombia og været udsat for grov misrøgt.

Dette ved familien ikke i begyndelsen, for Rasmus er fra Colombias side beskrevet som værende en stille, tilbageholdende, kærlig og på alle områder alderssvarende udviklet dreng.

Men virkeligheden viser sig dog at være en ganske anden. Rasmus har meget svært ved at falde til. Han har problemer med at omgås sine søskende og senere de andre børn i børnehaven. Sine nye forældre kan han ikke knytte sig til.

Et mareridt

Charlotte Qvist beskriver de første tre år med Rasmus som at leve i et afbrudt tilbagevendende mareridt, der starter, når Rasmus tidligt om morgenen slår øjnene op, og slutter, når han atter lukker dem til natten for herefter at begynde igen næste morgen.

Når Rasmus har en voksen inden for synsvidde, er han sød og venlig. Så snart den voksne er uden for synsfelt, forvandler han sig til et lille tyrannisk monster.

I 2,5 år kæmper familien en hård kamp, for at Rasmus kan få den hjælp, han har brug for. Han skøjter frem og tilbage inden for det offentlige danske system. Og til sidst bliver han opgivet som mere eller mindre ubehandlelig.

Dette kan familien ikke acceptere, og de får derfor via deres egen læge en henvisning til en privatpraktiserende børnepsykiater, der over en periode på et halvt år med undersøgelser fastslår, at Rasmus er tidligt følelsesmæssigt skadet. Derudover har Rasmus store motoriske problemer samt indlæringsvanskeligheder.

Det svære valg

Alt dette betyder, at Rasmus ikke vil kunne fungere i en normal familiestruktur, og familien må derfor træffe det svære valg at anbringe Rasmus på en behandlende døgninstitution, så han kan få den professionelle hjælp, han har brug for.

Charlotte Qvist beskriver, at det på en underlig måde er en lettelse, da Rasmus får en diagnose, og familien får klar besked. Rasmus er ikke et uartigt, uopdraget og adfærdsvanskeligt barn. Han er en lille ødelagt dreng med fatale vanskeligheder på alle de områder, der er vigtige for at kunne fungere sammen med andre mennesker og for at kunne klare sig selv senere i livet.

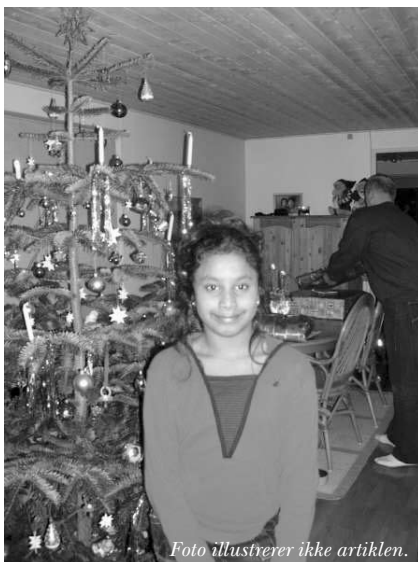

Foto illustrerer ikke artiklen.

Kathrine fra Trichy i Sydindien.

Senere røntgenundersøgelser af Rasmus' hænder og tænder har vist, at han faktisk er to år ældre end angivet fra Colombia. Han har altså været 5 år, da han kommer ind i sin danske families liv.

Hjertegribende og tabubelagt

Bøgerne er hjertegribende og barsk læsning. De er meget fængslende, og når man først er gået i gang, er det svært at lægge dem fra sig igen. Man må bare læse videre, så man kan finde ud af, hvordan det går familien. Og det er yderst svært ikke at blive påvirket af den triste historie.

De tager fat på et tabubelagt emne: Som adoptivfamilie at stå over for den svære erkendelse at vælge at anbringe sit adopterede barn, der i forvejen har været udsat for store svigt, på en døgninstitution. De giver indsigt i de tanker og den tvivl, familien har haft undervejs. Men efter at have læst bøgerne er det svært at se, at familien kunne have valgt anderledes.

Selvom alle, der har adoption inde på livet, ved, at der heller ikke her er nogen garantier, virker det alligevel chokerende, at et barn med så massive vanskeligheder som Rasmus har været beskrevet som et helt normalt og velfungerende barn fra Colombias side. Og der er tilsyneladende ikke nogen i Danmark, der har opdaget, at alt ikke var som det skulle være.

Det er også rystende at erfare, hvor svært det har været for familien at få hjælp til deres søn. Det belyser med al tydelighed, hvor vigtigt det er, at der i dag er gratis rådgivning til alle adoptivfamilier, når de kommer hjem og skal få familielivet til at fungere.

Bøgerne lider dog under, at der er mange slåfejl og forkerte orddelinger. Det ville være godt, hvis forlaget strammede op på korrekturlæsningen, da de mange fejl forstyrrer læsningen og svækker en i øvrigt velskrevet og relevant bog. □

Det var til at se skoven for træer...

Stedet er Frederik II Hotel i Slagelse. De 32 personer plus hovedbestyrelse, i alt 42 mennesker, der er mødt op, fylder ikke ret meget i auditoriet. Trods 50 tilmeldte er kun godt to tredjedele mødt op til Landsgeneralforsamlingen hos Adoption & Samfund. Underligt, i betragtning af, at vi faktisk har 3700 medlemmer i foreningen – det er noget med 1,2% af alle medlemmer.

Af Kirsten Korning, HB

Gad vide, hvad det er, der mangler, når folk over hele landet vælger at foretage sig noget andet end at benytte muligheden til at være med til at tegne den forening, de er medlemmer af. Det er jo ikke kun delegerede fra lokalforeningerne, men alle medlemmer, der kan deltage. Og hvad med landegrupper og interessegrupper. Hvor er de henne? Hvad er det, vi gør forkert, for dårligt eller måske slet ikke gør? Vi ved det ikke, for det var jo netop det, en generalforsamling skulle fortælle os. Fortælle os, hvad man forventer af foreningen, hvad man er tilfreds med, og hvad man er utilfreds med.

Tordenskjolds soldater

Nå, men til den aktuelle generalforsamling. Trods det magre fremmøde var dagen nemlig både informativ og interessant. Formanden bød – traditionen tro – velkommen og kommenterede det begrænsede fremmøde, som hovedsageligt bestod af kendte ansigter. Tordenskjolds nok så bekendte soldater. Det følte kunstigt at sidde der i en lille samlet skare vel vidende, at der ellers lader til at være grund nok til at deltage i debatten om foreningens fremtid og virke, når man hører, hvad der kommer af kommentarer til den i lokal-

foreningerne, landegrupperne, interessegrupperne og på AdoptionZone på internettet.

Formanden tog aflysningen af sidste års landsmøde op og lod os filosofere over, hvordan det kunne gå så galt. Han varslede, at der skulle tales om både landsmøde og forholdet imellem hovedbestyrelse og lokalforeninger senere og lagde op til gode diskussioner, kreative løsningsforslag og hyggeligt samvær.

Dirigenten foreslog en præsentationsrunde af HB og forklarede de praktiske ting omkring generalforsamlingen, før formanden atter fik ordet og kort ridsede den allerede fremlagte beretning op.

Eksposering eller ej

Der har i det forgangne år ikke rigtigt været de store pressecensationer og ej heller nogle af de rigtigt store sager, som pressen har kunnet jage os for. Det smitter blandt andet af på medlemstallet, som de seneste år har været stigende, men som nu er stagneret.

Manglende eksposering i pressen får folk til at glemme, at vi er der. Kampen om tilskuddet til eneadoptanter fortsætter – nu, efter folketingets sidste udspil, for at hindre mere diskrimination. Udvidelse af godkendelsestiden er i hus.

Udgifter sat i relief

Det nye www.adoption.dk er virkelig på trapperne nu, og www.ungadoteret.dk er gået i luften.

Kassereren takkede lokalforeningernes kasserere for deres kæmpeindsats. De har haft dobbeltarbejde på grund af strukturomlægningerne.

Regnskabsfremlæggelsen blev i år krydret med farver og udformet som søjlediagrammer, der gav et helt anderledes og ganske interessant billede af foreningens økonomi.

Pludselig blev størrelsesforholdene imellem de forskellige poster sat i relief, så teorier om, hvad foreningens penge anvendes til, tydeligt kan be- eller afkræftes. Blad og porto er til samme er langt de største poster, men heller ikke sådan til at skære i.

Porto koster, hvad porto koster, og trykning af bladet koster, hvad trykning af bladet koster.

Vi har "sparet" en lille kvart million op i årets løb, men jo desværre kun fordi ting, vi gerne ville have haft, ikke har kunnet nås: Hjemmesiden – eller rettere adoptionsportalen – der ikke er færdig endnu, og landsmødet, der blev aflyst. Der er derfor fortsat plads til at søge om støtte i lokalforeningerne.

Foreningens nye hjemmeside

Inden kassereren fik sat sig ned, var spørgerunden i gang: Er 150.000 kr. til webben ikke vanvittigt dyrt? Er det ikke vildt overdimensioneret?

Vi har snakket om den nye web og ønsket os den længe. Vi har undersøgt tilbud og muligheder, snakket "must have" og "want to have" og erkendt, at ingen i HB har forstand på eller tid og overskud til at sætte sig ned og stykke de små gratis bidder, der godt kunne være blevet til en forrygende hjemmeside, sammen. Derfor er vi endt med en løsning, som bør være tilfredsstillende for alle parter. En adoptionsportal, fiks og færdig med forum, medlemsadministration, søgefunktioner, forskellige brugerniveauer med forskellige rettigheder etc. Når den altså er færdig og kan gå i luften. Når der ikke findes tid og kompetencer i foreningen til at sætte en billig løsning sammen, er det nødvendigt at købe i byen, og det koster. Prisen er dog ikke specielt høj i forhold til, hvad vi får for pengene.

Diskussion om kontingent

Der blev også talt om vedtægtsændringer: De foreslåede vedtægtsændringer er beregnet til både forenkling og klaring, men det drejer sig også om at muliggøre et eksternt sekretariat, så de praktiske funktioner kan outsources, ikke ansvar.

Traditionen tro dukkede diskussionen om eneadoptanter/enkeltmedlemmers kontingent op. GEA fremlagde forslag til kontingentdifferentiering. Fra en lokalforening forlød det, at der er medlemmer, der -

trods det at de udgør en familie med to forsørgere - melder sig ind i foreningen som enlige, fordi kun den ene af parterne ønsker at deltage i foreningens arbejde, og fordi de så sparer en masse penge. Diskussionen gik frem og tilbage om, hvorvidt der nu også er så farligt mange penge at spare. Om det er fair, at en eneadoptant skal betale mindre end en to-forsørgerfamilie. Om man ikke sagtens har råd til et uniformt medlemskontingent som eneadoptant, når man trods alt har haft råd til at adoptere alene.

Den uniforme kontingentmodel er alene konstrueret for at lette administrationsarbejdet, og set i lyset af, hvad det efterhånden generelt koster at holde liv i og tøj på kroppen af en familie, er 400 kr. ikke noget, man bliver rig af at spare. Til gengæld kan man jo så undre sig over, at der tilsyneladende er to-forsørgerfamilier, der åbenbart har brug for at spare den ene del af medlemskontingentet ved at melde sig ind i foreningen som enlige!

Hvis det kommer til at betyde, at man som eneadoptant ikke har midler til at være medlem af både GEA og Adoption & Samfund, hvem taber så? Hvis det kommer til at betyde, at GEA mister medlemmer, risikerer vi så ikke, at de gør sig selvstændige?

Hvis det virkelig er så stort et problem med snyderi fra par-medlemmer, skulle man måske tage fat dér.

Afstemningen endte med 10 for og 30 imod at indføre/bibeholde differentieret kontingent, resten valgte at holde sig upartiske.

Adoptionspris og A&S Ungdom

Adoptionsprisen gik i år til Lars von der Lieth for hans utrættelige arbejde for adopterede og adoptanter igennem godt 50 år. Lars fik et flot maleri af den senegalesiske maler Moussa Sene Absa. Maleriet hedder "First steps in life ..." og er malet i de skønneste, sprælske rød-orange farver. Lars takkede naturligvis for pris og ære og glædede sig til at skulle hænge maleriet op i den nye tilbygning til hjemmet, hvor Lørdagsklinikken nu har til huse, efter at han er stoppet på universitetet. Valget er faldet på netop et maleri af denne maler, fordi Senegal er Danadopts helt nye afgiverland.

Jeppe Valentin stod for A&SU-præsentationen eller rettere sagt året, der gik ... lige så stille, for der har ikke

være de store aktiviteter i den del af foreningen igennem det seneste års tid. Dog er der kommet hjemmeside til de unge, www.ungadopteret.dk, ligesom der er oprettet en Facebook-gruppe, som skulle hedde 'Adoption & Samfund Ungdom'. Gruppen har jeg ikke kunnet finde, men jeg er nu heller ikke videre skrap til Facebook, så hvis Jeppe siger, den er der, findes den garanteret.

Til februar planlægges der et megaarrangement, 'Scenen er din!', som lyder til at kunne blive rigtig festligt, og til efteråret gentages succesen fra dette år med Future Raid i efteråret samt et stormøde.

Det kommende års målsætninger

Det kommende års arbejdsindsats i Adoption & Samfund skal være, at vi også rent faktisk når de ting, vi sætter os for. Til den ende er der koblet en ekstern projektkonsulent på, så vi evt. kan finde ud af, om vi kan strukturere os ud af den "underbehandling", vi jævnligt lider under.

Opgørelse af PAS' virkning og udbredelse blev også diskuteret. Det forlyder, at der for nye adoptivforældre ofte er tale om et behov for nogle forholdsvis få møder med en PAS-psyko-

Foto illustrerer ikke artiklen.

Zakarias på 5 år er født i Etiopien.

log for at få lidt selvtilid omkring den nye situation som familie og komme i gang. I det kommende år skal der arbejdes for at sætte PAS på Finansloven, for sker det ikke allerede fra næste år, vil der gå yderligere mindst et år, hvilket jo ville give et "hul" i rådgivningen.

Desuden skal der arbejdes videre med at udbygge og forbedre lokalforenings samarbejdet, sagen om enliges særlige børnetilskud skal fortsætte, revision af adoptionsloven skal følges op, og kursus og rådgivning skal gøres mere synligt.

Det blev foreslået evt. at søge EU-midler til foreningen - og i det hele taget forsøge at gøre brug af forskellige muligheder for tilskud og støtte. Det er noget, foreningen længe gerne har villet, men det er en jungle, som egentlig kun en professionel fundraiser har overblik til at gennemføre. Skulle der derfor sidde en eller flere professionelle fundraisere i medlemsskaren, eller blot et eller flere medlemmer med kontakter i den retning, tager HB med kyshånd imod tilbudt hjælp.

Cafédebat og ny Hovedbestyrelse

Efter prisuddeling og kaffepause var der igen i år Cafédebat. I år var der to emner til debat: førnævnte problematikker omkring lokalforenings samarbejdet hinanden imellem og med HB og landsmødeproblematikken. Debatten gik livligt, og de respektive Cafédebat-ledere var glade og tilfredse med udbyttet, som bliver taget med i HBs planlægning for det kommende år.

Efterfølgende var der orientering omkring budget, kontingent, abonnement, tilskud til interessegrupper osv. Samt valg til bestyrelsen. Valget faldt - da der ikke stillede flere op, end at det lige netop kunne hænge sammen - på de siddende hovedbestyrelsesmedlemmer samt Louise Svendsen og Bente Pedersen til bestyrelsesposter og Lene Borch og Linda Berkowich som suppleanter. Sidstnævnte har dog efterfølgende meddelt bestyrelsen, at hun ønsker at frafalde valget af personlige årsager.

Afslutningen på dagen foregik på selskabelig vis med en sandwich i den ene hånd og en øl/vand i den anden, imens foyeren på Hotel Fredrik II i Slagelse summede af snak og latter. □

Hovedbestyrelsens beretning for generalforsamlingsperioden 2007 – 2008

Ny minister - igen

Alle, der arbejder med adoption, er efterhånden vant til, at der sker forandringer, ikke mindst når det drejer sig om, hvilket ministerium adoption hører under. Vi har været underlagt Justitsministeriet, Familie- og Forbrugerministeriet og igen Justitsministeriet. Og det havde jo egentlig været meget godt, men hvis selv samme ministerier så skifter ministre med hyppige mellemrum, begynder det at blive rigtigt interessant. Det betyder i hvert fald, at adoptionsarbejdet trækker store vekslers på vores omstillingsparathed; knap nok har vi hilst på en ny minister og fået igangsat et vigtigt arbejde med forbedringer, før vi så igen må tage turen til Christiansborg for at varetage foreningens interesser.

Og det, der for os virker som helt naturligt og oplagt, tro os, det virker ikke altid på samme måde for de respektive ansvarlige ministre.

Politikerbanden har igen i den forgangne periode ydet en stor indsats, og der er faktisk trods vanskelige vilkår opnået en række rigtig gode resultater. Mere herom senere.

Gratis rådgivning efter hjemtagelsen er blevet en stor succes

Vi synes, at der igen er god grund til at henlede opmærksomheden på, at det er mere end 10 år siden, at Danmark ratificerede Haagerkonventionen om international adoption - populært kaldet Grundloven om international adoption. Vi har som bekendt arbejdet lige så lang tid for at få Danmark til at overholde konventionens forpligtelser til *Post Adoption Service* (PAS).

Det er derfor en stor glæde, at det igangsatte PAS-forsøg ser ud til at fungere rigtigt godt. Der meldes "udsolgt" for resten af i år, men der er ledige midler til brug i 2009.

Vi minder om, at hjælpen tilbydes i de første 3 år efter hjemtagelsen.

Vi er i Adoption & Samfund naturligt nok meget glade for, at ordningen endelig er sat i gang. Vi kæmper videre for, at Danmark vil overholde resten af PAS-kravet - en udvidelse af rådgivningen, så den også gælder f.eks. pædagogisk og sundhedsfagligt personale, og ikke mindst en hjælp til de mange unge og voksne adopterede, som behøver hjælp, men ikke er omfattet af den nye ordning. Husk i øvrigt at udfylde det evalueringsmateriale, der følger efter PAS-rådgivningen, og som skal danne baggrund for en senere egentlig evaluering af PAS-tilbuddet.

Sagen om det særlige tilskud til børn af eneadoptanter

Sagen har desværre fået en noget kedelig drejning. Efter sidste års store skuffelse, da en klar politisk aftale faldt væk, har vi arbejdet intenst på at sikre politisk opbakning. Samtidig har vi arbejdet på at forberede sagen ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Diskriminationen af vore børn er åbenbar for enhver, når adoptivbørn, som de eneste børn af enlige forsørgere, er udelukket fra at få det særlige børnetilskud. Megen logik taler for, at det er forholdsvis enkelt at ændre på dette.

Men frem for at vælge den mest oplagte løsning, at give vore børn retten til det særlige børnetilskud, vælger den nuværende regering i stedet at udvide diskriminationen således, at børn af enlige, der vælger fertilitetsbehandling, nu også diskrimineres.

Tvangsadoptioner

Dette emne er altid omgærdet af store følelser. Emnet er vanskeligt, fordi det afspejler manglerne i vort nuværende system, manglerne i det nuvæ-

rende plejesystem. Samtidig er det en balancegang for en forening som vores, når vi bliver bedt om afgive høringssvar og udtalelser om emnet. I realiteten ønsker vi jo alle de bedste betingelser for vore børn - uanset hvad. Loven er på vej; vi tror og håber, at barnets tarv er det bærende element.

Ændrede godkendelsesregler

Adoptionsområdet har i en længere periode været under et meget stort pres. Som vi beskrev sidste år, er ventetiderne steget og frustrationerne dermed også. Flere og flere modtagerlande har de seneste år øget presset på formidlingen internationalt, og der bliver færre og færre børn til adoption til Danmark.

I en periode med stigende pres og ventetidsforlængelse valgte vi at fremsætte et meget konkret forslag om at forlænge godkendelsesvarigheden. De tidligere regler om 2 års godkendelse og derefter yderligere 2 års forlængelse kom under et voldsomt pres. Stigende ventetider og stigende alder hos ansøgerne begyndte at få betydning.

Vi lagde en klar plan for at få ændret betingelserne og begyndte via vore politiske kontakter at få opbakning til at få en hurtig ændring af reglerne.

I juni måned 2008 holdt vi et møde med den daværende justitsminister. Hun var særdeles imødekommende, og kort tid efter kom den længe ventede ændring, der udvider godkendelsens varighed til 3+2 år. Hermed sikrer vi, at mange ikke kommer i klemme.

Vi arbejder selvfølgelig forsat på andre forbedringer af reglerne.

Rådgivning og kurser

Vi forsøger hele tiden at udvide det spænd, vi rådgiver indenfor, ligesom

Foto illustrerer ikke artiklen.

Anton Abebe, som er født i Etiopien, forbereder sin 5-års fødselsdag.

rådgiverne løbende får tilført ny inspiration samt tilbydes supervision og kurser. For at det bliver lettere at finde rundt i de mange tilbud af rådgivere har vi i år fået lavet en folder, der tydeligt redegør for vores rådgivning og har også understøttet denne med en præsentation i oktobernummeret af bladet.

På kursusiden er der fortsat mange lokalforeninger, der er gode til at benytte sig af de forskellige tilskudsordninger i landsforeningen, som muliggør gode og inspirerende arrangementer. Vi er glade for, at der er så mange kræfter lokalt, og opfordrer jer til fortsat at lade jer inspirere af hinanden og arbejde sammen på tværs om de større arrangementer.

Der har det seneste år været talt en del om de lange ventetider og det uholdbare i denne situation for kommende adoptanter. Der er i det små

påbegyndt grupper for netop jer, der ikke kan holde ventetiden ud, så man kan mødes og få lidt luft med ligsindede. Et tilbud der fortsat arbejdes aktivt med at udvikle fra foreningens side.

Ny adoption.dk

Nu er det lige ved og næsten. Et længe næret og meget stort ønske hos os alle og hos vore medlemmer har været at få moderniseret vores hjemmeside. Arbejdet fortsætter, men vi er næsten klar til at få den nye hjemmeside lanceret.

Samtidig er det med stor glæde, vi kan oplyse, at en hjemmeside for vore unge adopterede nu er gået i luften. Se mere på ungadopteret.dk.

Nye lokalforeninger

Den første januar 2008 trådte vor egen strukturreform i kraft. Ændrin-

gen var en nødvendig tilpasning som følge af kommunalreformen. Fordelingen af medlemmerne i de nye lokalforeninger blev foretaget automatisk, det var dog alligevel nødvendigt at gennemgå og tilrette et meget stort antal medlemsadresser. De hidtidige 15 lokalforeninger er nu blevet til 13 nye, som er kommet godt fra start takket være et stort arbejde fra vore mange engagerede lokalforeningsbestyrelser.

Landsmøde 2008

Desværre måtte vi aflyse landsmødet i år. Og vi vil gerne have en dialog med vore medlemmer om baggrunden for det.

Der vil, som vi beskrev sidste år, altid være drøftelser af, hvad det bedste indhold for sådanne landsmøder er; nogle mener, at det bør være et møde, der fremmer den tætte dialog mellem medlemmer i LF og HB, mens andre tænker anderledes og mener, at det er vigtigt at samle så mange interesserede som muligt. Emnet blev sat under debat på årets generalforsamling, resultatet følger senere. Vi får se, om der bliver et næste års landsmøde? En anden vigtig debat er, hvordan vi får aktiveret flere frivillige kræfter til arbejdet med adoption. Også dette indgik i årets café-debat.

Nordic Adoption Council

Arbejdet i NAC udvikler sig meget positivt. Der er efter vores opfattelse en klar tendens til, at samarbejdet bliver mere og mere frugtbart. Et mere tæt og frugtbart samarbejde er en forudsætning for at få forbedret forholdene for adoptivfamilier og adopterede.

Medlemstal

Vi oplever en stabil medlemssituation, vi er pt. ca. 3.700 medlemsfamilier.

Afslutningsvis vil jeg på hele Hovedbestyrelsens vegne sende en stor tak til alle de mange aktive medlemmer, der sikrer, at vores forening til stadighed opnår gode resultater på adoptionsområdet, og at vi gør en væsentlig forskel for vore medlemmer. □

På Hovedbestyrelsens vegne
Michael Paaske, Formand

Arbejdsprogram 2008 – 2009

Ved generalforsamlingen er der tradition for at fremlægge det kommende års ofte meget ambitiøse arbejdsprogram.

Således også dette år, dog med en væsentlig tilføjelse omkring de til rådighed værende ressourcer. Hovedbestyrelsen ønsker derfor ikke at give for store løfter om, hvad vi kan opnå i den kommende periode. Derimod ønsker vi et realistisk oplæg til indsatsområder. Emnerne nedenfor, i ikke-prioriteret rækkefølge, skulle gerne afspejle dette ønske. Hovedbestyrelsen har besluttet at indhente ekstern inspiration til projektstyring, således at vi fremover mere effektivt kan håndtere de mange og ofte meget ambitiøse mål, som vi påtager os at arbejde for.

Af denne grund er oversigten over det kommende års arbejdsprogram mindre omfattende end tidligere. Vi ønsker med andre ord at være langt mere realistiske i forhold til, hvad vi kan overkomme i den kommende generalforsamlingsperiode.

Post Adoption Service

Som det er omtalt i vores beretning

for året, der gik, er vi meget tilfreds med, at der endelig er sat et tilbud op for dette område. At det viser sig at være en kæmpe succes kommer ikke bag på os. Men vi ønsker, at også andre end de, der netop har hjemtaget barn, kan komme i betragtning. Adoption er en livslang proces, og tilbuddet bør omfatte alle adopterede, unge som ældre.

Opfølgning på kommunalreformen

Som konsekvens af kommunalreformen ændrede vi på en række interne organisatoriske forhold, som vi fortsat har til gode at følge op på. Det er derfor Hovedbestyrelsens plan, at der i den kommende periode sættes ind med konkrete aftaler i forhold til de enkelte regioner, dvs. de enkelte statsforvaltningers sagsbehandling.

Særligt tilskud til børn af eneadoptanter

Denne sag får også i år en særlig betydning, idet folketinget behandler et forslag om at udvide kredsen af diskriminerede til også at omfatte børn af kvinder, der har modtaget

fertilitetsbehandling. Sagen verserer også for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Vi skal følge sagen nøje.

Reglerne trænger til et eftersyn

Vi følger løbende op på de ændrede forhold og dermed de eventuelle konsekvenser, dette måtte have for adoptionsreglerne. Vi har tidligere fokuseret på aldersreglerne. Senest fik vi ændret godkendelsesreglerne således, at en godkendelse nu gælder i 3 + 2 år. Men andre regler trænger til et "service-eftersyn", og det vil vi presse på for sker nu.

Økonomi på adoptionsområdet

Vi har tidligere foreslået de til enhver tid siddende ministre, at der burde afholdes en temadag med emnet økonomi på adoptionsområdet. Formålet med en sådan skulle være en uforbeholden men kritisk gennemgang af det nuværende system samt forhåbentlig fremlæggelse af nye ideer til en ny og mere effektiv måde at håndtere det på. □

Hovedbestyrelsen

Adoptionsprisen 2008

Af Marianne Østergaard, HB

Adoption & Samfund har indstiftet Adoptionsprisen for at påskønne og skabe opmærksomhed omkring en særlig indsats, som har betydning for adopteredes eller adoptivfamiliers vilkår, som fremmer adoptionssagen eller er med til at styrke opfattelsen af (international) adoption som en god og ligeværdig måde at stifte familie på.

Adoptionsprisen kan tildeles en person, en gruppe, et initiativ, en organisation eller lignende.

Adoptionsprisen 2008 går til en mangesidig kapacitet, en ildsjæl og veteran inden for adoptionsområdet. Modtageren er Lars von der Lieth.

Lars von der Lieth har udført et livsværk med adoption. For 52 år siden, i 1956 da Lars kun var 16 år gammel, deltog han for første gang i eskorten af et adoptivbarn – den gang internt i Danmark.

I 1972 og 1976 adopterede han med sin hustru Mette børnene Ok og Kim fra Korea, og ligeledes i 1976 blev han formand for landsforeningen Glemte Børn – det nuværende Danadopt. Denne post bestred han frem til 1983, hvorefter han fortsatte som bestyrelsesmedlem i Danadopt i yderligere 22 år, heraf som formand i de sidste 10 år frem til 2006. I perioden fra 1996 til 1999 var han desuden formand for Nordisk Adoptionsråd, NAC.

Det foreningspolitiske arbejde har kun udgjort en del af Lars von der Lieths arbejde for adoption. I hele voksenlivet har adoption været krumtappen – det være sig i hans professionelle virke som psykolog, i hans engagement som bestyrelsesformand, som privatperson og som adoptant.

Hans øvrige aktiviteter på adoptionsområdet spænder vidt: utraditionel forsker, generøs læremester, fænomenal formidler og foredragsholder, klog og empatisk rådgiver, målrettet praktiker og effektiv organisator af *First Global Research Conference on Adoption* i forbindelse med det 14. NAC-møde i september 2005. I denne sammenhæng – såvel som i andre – lagde han vægt på også at

give stemme til kapaciteter og aktører i afgiverlandene.

Lars von der Lieth har i en årrække været lektor i handicappsykologi ved Københavns Universitet. Med sin årvågne kombinationsevne har han hentet inspiration herfra til adoptionsforskningen og i høj grad bidraget til, at adoptionspsykologi tager udgangspunkt i det hele menneske.

Lars von der Lieth har bidraget væsentligt til forståelse af adoptivbørns sproglige udvikling og sprogbruddets betydning for andre dele af barnets liv end det rent sproglige. Han står bag begrebet om det "glemte, gemte sprog" – barnets første sprog, der – omend inaktivt – stadig rumsterer og kan gå i interferens med det nu benyttede sprog, dansk. Eller det kan gribe forstyrrende ind i andre kognitive processer og indlæringsprocesser. I perioden 1996-2006 har Lars von der Lieth arbejdet med rådgivningsprojekter for større adoptivbørn og skolestart.

Lars von der Lieth har bl.a. med sin store viden om adoption og sproglig udvikling gennem årene leveret utallige foredrag om skolestart, skoleproblemer osv. Altid med fabelagtig veloplagthed og dyb indsigt – til stor inspiration og støtte for mange, mange nyudklækkede skolebørnsforældre.

Ingen tvivl om, at børnenes ve og vel ligger Lars von der Lieth stærkt på sinde, både i teori og praksis, hvad

enten det er i den store, fjerne verden eller i den lille, nære.

"Hvordan får verdens børn det bedst?" har været et slags motto for hele hans virke.

Lars von der Lieth er ophavsmand til begreber inden for adoptionsverdenen, som har med etik og nænsomhed i adoptionsprocessen at gøre, f.eks. "bæredygtige adoptioner", hvor der tages hensyn til alle parter i adoptionstrekanten – det vil sige den adopterede, adoptanterne og ikke mindst de biologiske forældre. Han har bidraget til initiativer, der rækker langt ud over egennytten med at skaffe børn til Danmark, f.eks. oprettelsen af hjem for vordende mødre, hvor de kunne få rum og støtte til at træffe en velovervejede beslutning om, hvorvidt de ville bortadoptere deres barn eller selv beholde det.

På Københavns Universitet har Lars von der Lieth været mentor for utallige studerende og unge forskere samt været fødselshjælper for deres specialer og afhandlinger om adoptionsrelaterede forskningsfelter. Han har stået fadder til den blå serie "Specialer om adoption" – en serie, som har gjort ellers snævre forskningsindsatser tilgængelige for dem, de handler om: de adopterede og deres familier.

Efter at have fratrådt stillingen på Københavns Universitet har Lars von der Lieth senest ført sit livs passion med over i pensionisttilværelsen og

etableret rådgivning i privaten. Et gratis Rådgivnings- og videncenter om adoption.

Adoptionsprisen 2008 giver vi til Lars von der Lieth for hans mange års forskning, udgivelse af artikler og bøger – og ikke mindst for hans kompetente og hjertevarme vederlagsfri rådgivning på "Lørdagsklinikken", hvor han har undersøgt og rådgivet utallige taknemmelige adoptivfamilier.

Selve prisen består af et kunstværk af en kunstner fra Senegal, Moussa Sene Absa, der er både filminstruktør og billedkunstner. Maleriet har titlen "First steps in Life".

Med valget af Moussa Sene Absas maleri ønsker vi at byde det nye afgiverland, Senegal, velkommen i kredsen af samarbejdslande. Der er ydermere den symbolske sammenhæng, at Moussa Sene Absa faktisk har lod og del i, at der nu etableres adoptionssamarbejde mellem Senegal og Danmark. Som nær ven til den danske filminstruktør Helle Toft Jensen hjalp han hende, da hun for otte år siden gik i gang med selv at organisere en adoption fra Senegal. Det er det forarbejde, som Moussa Sene Absa dengang udførte sammen med hende, der har resulteret i Danadopts nye formidlingskontakt i Senegal. □

Adoptionsprisen blev overrakt på generalforsamlingen den 15. november.

Fra venstre barnebarnet Christian, hustruen Mette, datteren Ok og Lars von der Lieth.

Præsentation af Hovedbestyrelsen

FORMAND:

Michael Paaske
45 år, personaleledertør, cand.jur. Far til Josefine-Amalie 11 år og Juliane-Augusta 9 år, begge født i Kina.

Arbejder fortrinsvis med politiske emner, lovgivningen og struktur. Medlem af Familieministeriets adoptionsgruppe, politikerbanden, administrationsgruppen, kommunikationsgruppen og bestyrelsesmedlem i Nordic Adoption Council. Har været formand for LF Fyn samt næstformand i Kinaforeningen. Medlem af HB siden 1999, formand siden 2001.

1. NÆSTFORMAND:

Paul K. Jeppesen
51 år. Seniorkonsulent, cand. scient. pol. Har pige på 13 år og dreng på 10 år fra Kina. I Justitsministeriets adoptionsgruppe, politikerbanden, kommunikationsgruppen, udvalg for struktur, fundraising, vedtægter og Adoptionsprisen. Formand for statsforvaltningsudvalg Hovedstaden. Bestyrelsessuppleant Nordic Adoption Council. Webmaster. HB fra 2004, næstformand fra 2005. Formand for Kinaforeningen 1998-2002.

Arbejder fortrinsvis med politiske emner, lovgivningen og struktur. Medlem af Familieministeriets adoptionsgruppe, politikerbanden, administrationsgruppen, kommunikationsgruppen og bestyrelsesmedlem i Nordic Adoption Council. Har været formand for LF Fyn samt næstformand i Kinaforeningen. Medlem af HB siden 1999, formand siden 2001.

2. NÆSTFORMAND:

Inge Fabricius
50 år, eneadoptant og mor til 2 piger fra Kina på 15 og 8 år. Uddannet pædagog og arbejder som

bostedsleder på en døgninstitution for børn med vidtgående handicap. Har siddet i HB i 3 år og er især aktiv i politikerbanden, PAS-arbejdet og sagen med det særlige børnetilskud. Var i 1997 medstifter af GEA (Gruppen af eneadoptanter) og senere formand i 2 år.

BESTYRELSESMEDELMER:

Hans-Ejnar Bonnichsen
47 år og arbejder på en gård i Fjeldstrup. Er far til en pige fra Rumænien på 14 år.

Har været i HB i 7 år og de seneste år også været aktiv i administrationsgruppen.

Marianne Østergaard
Journalist, webredaktør i Udenrigsministeriet. Eneadoptant og mor til Saroj på 13 år. Han var fire år, da

han kom fra Nepal i 1999. HBs kontaktperson til bladets redaktion og Gruppen af Eneadoptanter (GEA) samt aktiv i politikerbanden.

Carl Erik Agerholm
Tekniker på en lokalradio. Far til Sandor på 23 år, født i Ungarn, og Povl på 20 år, født i Hviderusland. Begge var 6 år, da de kom til Danmark. Medlem af HB siden 1995, først som kasserer, nu som sekretær.

Har været i HB i 7 år og de seneste år også været aktiv i administrationsgruppen.

Kirsten Korning
52 år, eneadoptant og mor til en pige fra Indien, Ajo, der snart fylder 11 år, og som blev hentet i Mumbai,

da hun var lige knap 7. Er uddannet korrespondent, arbejder som freelance-oversætter og forlægger og bruger det meste af sin sparsomme fritid på Ajo, hus, have og læsning.

Sidsel Babette Johansen
42 år. Erhvervsfaglærer og zoneterapeut. I gang med en professionsbachelor som

pædagog. Står på Kinaventelisten. Primære opgaver i HB vil være som kontaktperson til Kinaforeningen og i politikerbanden.

Ellen Larsen
Har to børn fra Korea. De er nu 22 og 24 år. Begge læser økonomi på universiteterne i henholdsvis

København og Aalborg. Har i hele sin aktive periode i Adoption & Samfund været kasserer for foreningen.

Louise Svendsen
36 år. Født i Korea. Autoriseret psykolog og specialist i børn. Aktiv i HB siden 2001. Har siden '96

arbejdet med adoptionsforskning, rådgivning og anden *Pre- og Post Adoption Service*, dels i A&S-regi, dels uden for foreningen i forskellige netværk samt i egen psykologpraksis. Er bl.a. koordinator for foreningens rådgivning samt aktiv omkring vores *Post Adoption Services*, kurser og seminarer, webudvikling og kalender.

Jørn K. Pedersen
50 år, civilingeniør, ansat i Region Syddanmark. Far til Asta på 11 år og Carl på 8 år,

begge født i Haiti. Medlem af HBs administrationsgruppe, formand for regionsudvalget i Midtjylland.

Lene Borg
53 år, sekretær, merkonom i organisation. Er gift med Preben. Har 2 piger, begge født i Sydkorea, Anna

på 16 år og Maria på 24 år - og er ligeledes mormor til Ida på 1 1/2 år. Har været aktiv i A&S i ca. 5 år og er formand for LF Midt- og Vestsjælland. Er i HB medlem af flg. grupper/udvalg: PAS-gruppen, kommunikations- og webgruppen, udvalget for struktur, fundraising og vedtægter samt udvalget for landsmøde 2009. Herudover resourcebasekoordinator, kontaktperson til Koreaklubben og formand for Statsforvaltningsudvalget på Sjælland.

Bente Pedersen
56 år, har en søn på 20, adopteret fra Rumænien i 1991. Er med i bestyrelsen i A&S Fyn. Har været

formand i Rumæniensforeningen fra 1999-2007. Forældretræner i A&S på skoleområdet.

Her finder du din lokalforening.
Ikke alle har hjemmesider. Er du i tvivl om dit
tilhørsforhold så se under
adresser og links på www.adoption.dk

Lokalforeninger i Region Nordjylland
Nordjylland:

web: <http://nordjylland.adoption.dk>
mail: nordjylland@adoption.dk
Torben Fristrup, Wilhelm Jensensvej 1,
9500 Hobro. Telefon : 98 52 55 42

Lokalforeninger i Region Midtjylland
Gudenåen

web: <http://gudenaen.adoption.dk>
mail: gudenaen@adoption.dk
Mona Østergård, Sanglærkevej 12 Mønsted,
8800 Viborg. Telefon : 86 64 61 72

Vestjylland

web: <http://vestjylland.adoption.dk>
mail: vestjylland@adoption.dk
Helle Pedersen, Tyttebærvej 7, 6920 Videbæk
Telefon : 97 17 31 01

Østjylland:

mail: oestjylland@adoption.dk
Jeanette Lyk, Langballevej 14,
8320 Mårslet. Telefon : 86 29 76 63

Lokalforeninger i Region Syddanmark
Sydvestjylland:

mail: sydvestjylland@adoption.dk
Kirsten Korning, Øster Skibelundvej 36, Askov,
6600 Vejen. Telefon : 75 36 10 50

Sydstjylland

mail: sydoestjylland@adoption.dk
Ulla Grau, Hydevadvej 28, 6270 Rødekro
74 69 38 13

Fyn:

web: <http://fyn.adoption.dk>
Mail: fyn@adoption.dk
Sanne Pedersen, Lundsbergvej 38,
5863 Ferritslev. Telefon: 65 97 22 97

Lokalforeninger i Region Sjælland
Sydsjælland

mail: sydsjaelland@adoption.dk
Claus Holmstrøm, Sandageren 23,
4700 Næstved. Telefon : 55 73 37 70

Midt- og Vestsjælland:

web: <http://midtogvestsjaelland.adoption.dk>
mail: midtogvestsjaelland@adoption.dk
Lene Borg, Tveje-Merløse 2B, 4300 Holbæk.
Telefon : 59 43 92 01

Lokalforeninger i Region Hovedstaden
København:

web: <http://koebenhavn.adoption.dk>
mail: koebenhavn@adoption.dk
Kurt Nielsen, Dæmningen 55, 2500 Valby.
Telefon : 36 16 87 25

Københavns Omegn:

web: <http://koebenhavnsomegn.adoption.dk>
mail: koebenhavnsomegn@adoption.dk
Birgitte Dünweber, Mindevej 32,
2870 Dyssegård. Telefon : 39 69 91 07

Nordsjælland:

mail: nordsjaelland@adoption.dk
Sune Rasborg, Bentevej 3,
3060 Espergærde, tlf. 49 13 57 55

Bornholm:

mail: bornholm@adoption.dk
VAKANT

Temadag i Adoption & Samfund, Nordjylland

Adoption – En livsproces for forældre og deres børn

Den 31.1. 2009. Kl. 12.30 til 16.00 på Vadum Skole

Erfaringer viser, at adoptivforældre efterlyser konkret og praktisk rådgivning og information til de problemer, der kan have basis i adoptionen samt i forhold til de udfordringer, adoptivfamilien står med, og som forudsætter særlig viden og forståelse af adoption som en livsproces.

Adoptionsforskningen viser, at når børn ikke får tilstrækkelig omsorg og kontakt, kan det senere vise sig i mere eller mindre alvorlig grad som problemer med tilknytning, adfærds- og emotionelle forstyrrelser i form af vrede, aggression, manglende selvtillid og selvværd, indlæringsproblemer, angst og depression.

Erfaringer viser også, at der er et stort pres på adoptivforældre i forhold til at få dagligdagen til at fungere.

Hvorledes sikres adoptivbarnets mulighed for i sin nye familie at udvikle sig optimalt ud fra barnets iboende potentialer såvel fysisk, psykisk som socialt med særlig fokus på barnets psykiske udvikling? Hvorledes styrkes adoptivforældrenes parforhold? Hvorledes styrkes alle i adoptivfamilien med optimale udviklingsmuligheder til følge?

- Til belysning af dette vil der komme oplæg i forhold til adoptivbarnets reaktioner ved hjemkomsten og senere samt hvordan vi forholder os helt konkret i forhold til børnenes reaktioner i forhold til daginstitutionen, skolen, til puberteten og etnicitet. Hvorledes håndteres konflikter i familien i relation til barnets/den unges alder?
- Særlige og normale reaktioner hos adoptivforældre, herunder særlige forældrekrav til adoptivforældrene for at støtte barnet/den unge i at være adopteret. Hvorledes støtter vi vores børn i at udvikle et godt selvværd og en tillid til sig selv og i forhold til venner og familien i øvrigt?
- Normale udfordringer i forbindelse med at være en adoptivfamilie - i begyndelsen og på længere sigt. Hvorledes sikrer vi, at vores adoptivfamilie bliver så velfungerende som mulig i forhold til de udfordringer, vi står overfor livet igennem.

Temadagen vil tage udgangspunkt i deltagerens personlige ønsker og behov i forhold til oplevelser af konkrete problemområder i hverdagen. Der vil endvidere blive præsenteret cases fra egen adoptionsrådgivning, herunder fra PAS-rådgivningen og telefonrådgivningen i Nordjysk Adoptionsforum til belysning af oplæggene.

Susanne Høeg, Cand. Psych. Aut.

Specialist og Supervisor i Børnepsykologi og Psykoterapi

Privatpraktiserende psykolog og PAS-konsulent i Region Nordjylland
Formand for Nordjysk Adoptionsforum
www.psykolograadgivning.dk
www.adoptionsforum.dk

Prisen for denne temadag er kr. 25 for medlemmer og kr. 40 for ikke medlemmer, kaffe/te og kage inkluderet i prisen. (Øl og vand kan købes til favorable priser)

Tilmelding kan ske til Jens Næsby, tlf. 98 18 19 10 el. Torben Fristrup, tlf. 98 52 55 42, torben.fristrup@mail.dk
Bedst på e-mail: adoptionnordjylland@sol.dk, senest 18. januar 2009.

Temanummer om adoption af større børn

Redaktionen planlægger et temanummer om 'adoption af større børn' til juni 2009.

Har du noget at bidrage med, hører vi meget gerne fra dig. Du må gerne være anonym, men dit navn skal være redaktionen bekendt.

Skriv til A&S redaktionen på bladet@adoption.dk eller Bringekrogen 24, Jonstrup, 3500 Værløse.

Linus, født i Sydafrika, kommet til DK i sommeren 2008, 10 mdr. gammel.

LF Midt- og Vestsjælland inviterer til foredrag/peptalk

”Lev i nuet”

med Allan René Olesen fra Addfocus

Tirsdag 27. januar 2009 kl. 19.00 – 21.00

I Ringsted Idrætsanlæg, Tvær Allé 8, 4100 Ringsted

Mødelokale 2-3

Pris: 50,- kr. pr. deltager incl. drikkevarer

Tag det fulde ansvar for dine handlinger, tanker og følelser. – Giv udtryk for, hvad du tænker og føler, i stedet for at manipulere, forklare, retfærdiggøre eller drømme.

Lev her. Beskæftig dig med det, der er til stede, snarere end med det, der er fraværende. – *Oplev virkeligheden!*

Et tankevækkende foredrag om at leve i nuet, hvor der er masser af udfordringer. Problemerne hører fortid og fremtid til. Der kan ikke være problemer i nuet ... Er der noget, du ikke gjorde godt nok, eller tænker du med bekymring på en indsats, du skal yde i fremtiden? Dette tapper dig for kræfter. Vi kan kun leve nu, og det er lige nu, vi skal skabe vores fremtid. Fremtiden skaber vi via handling i nuet.

Så til alle jer, der går og venter på barn, eller alle jer, der har fået børn og har en hektisk hverdag – kom til foredrag og få lidt inspiration til hverdagen og et godt grin!

Bindende tilmelding senest den 20. januar 2009 via indbetaling af kr. 50,- pr. deltager til konto 0539 1020236 (husk at oplyse navn).

Mark Twain: ”Problemer har jeg haft mange af, de fleste af dem er aldrig rigtig blevet til noget.”

Vi glæder os til at se dig/er!

Landegrupper

Bolivia

www.landegruppe-bolivia.dk
Anette Buch-Illing - buch-illing@privat.dk
Benny Nielsen - egeskillet24@mail.dk
Katinka Hoydal - hoylysdal@mail.dk

Brasilien

Kirsten Friis Rasmussen og
Hubert Pournow - tlf. 46 19 30 60

Bulgarien

Kim Mariegård - tlf. 59 96 12 02
thambour@mail.tele.dk

Colombia - Fanas venner:

Torben Sørensen - tlf. 86 14 57 08

Danmark

Fam. Behmer - tlf. 64 82 62 20

Ecuador

Jens Reiermann, Englystvej 46,
3600 Frederikssund,
tlf. 31 64 11 13, jens@reiermann.dk
www.ecuadorkluben.dk

Etiopien:

Jens L. Tranholm Damkjær
tlf. 86 29 20 28, jensld@mail.dk
www.etiopien-foreningen.dk

Guatemala

Anni Bech Nielsen - tlf. 47 52 77 76

Hviderusland

Peder Marlo, Asgård 92, 9700 Brønderslev,
tlf. 98 80 04 18

Indien

Svend Erik Holm - tlf. 64 47 38 35
sve@holm.mail.dk,
www.123hjemmeside.dk/indiengruppen

Kaliningrad/Moskva

Helle Pedersen - tlf. 97 17 31 01

Kina

Michael Johansen, Tandervej 45, 8320 Maarslet,
tlf. 86 78 27 22, kontakt@kinaforeningen.dk
www.kinaforeningen.dk

Nepal

Hanne og Hans Doktor, tlf. 75 65 48 36,
hanne.veis@adr.dk

Peru

Bjørn Rude Voldborg, Æblehaven 1,
3400 Hillerød, tlf. 48 25 05 95
bgv@pharmexa.com

Rumænien:

HanneTrøstrup, tlf. 74 82 07 81
romania@adoption.dk
www.rumania.adoption.dk

Sydafrika:

Ida Fraas Thomsen, Højstrupvej 132,
2700 Brønshøj, tlf. 22 51 26 21
landegrupesydafrika@gmail.com
www.landegrupesydafrika.dk

Thailand

Ebbe Møller - tlf. 45 79 24 46/40 64 55 84
ebbemøller@yahoo.dk

Tjekkiet

Anette Rosenberg Clausen - tlf. 74 62 06 18
www.tjekkiet@adoption.dk

Vietnam

Peter Skjøt, Vigerslevstræde 12, 2500 Valby
tlf. 36 30 05 28
formand@vietnamadoption.dk
www.vietnamadoption.dk

Interessegrupper

Bal Vikas Venner, Indien
Annette Havemann Linnert - tlf. 49 19 09 13
Hanne Juhl Holm - tlf. 26 36 27 23
www.balvikas.dk, info@balvikas.dk

Colombia - Fanas venner:
Torben Sørensen - tlf. 86 41 57 08
bestyrelsen@fana.dk, www.fana.dk

Ene-Adoptanter

Lene Rohde - tlf. 38 81 10 70
Linda Berkowitz - tlf. 39 18 04 12

Børnehjemmet Palna, Indien
Mette Thomsen - tlf. 38 28 50 25

Er du aktiv i landeforening, lokalforening eller interessegruppe?

Så brug VIP-listen som din informations- og debatkanal!

Af Paul K. Jeppesen, 1. næstformand

I Adoption & Samfund har vi et særligt netværk for foreningens aktive medlemmer. Alle bestyrelsesmedlemmer i lokalforeninger, landegrupper, interessegrupper og øvrige valgte aktive får igennem VIP-listen adgang til særudsendelser i form af bl.a. dagsordener og referater fra hovedbestyrelsens møder, pressemeddelelser og høringssvar.

Men VIP-listen er mere end en envejs-informationskanal. Formålet er også, at foreningens aktive informerer hinanden om afholdte arrangementer, spørger andre lokalforeninger og landegrupper om deres erfaringer med f.eks. foredragsholdere og meget, meget mere. Du kan som aktiv også bruge kanalen til debatforum om aktuelle emner, som skønnes at

have interesse blandt landegrupper, lokalforeninger og interessegrupper. Medio november var der ca. 160 brugere på listen.

VIP-listen er en lukket gruppe, som de aktive medlemmer inviteres til at deltage i, så snart foreningen har modtaget de relevante oplysninger fra landegrupper og lokalforeninger. Med invitationen får du et link til at oprette dig som bruger.

Desværre må vi konstatere, at vi endnu mangler en del mailadresser fra især landegrupper og interessegrupper, men også fra enkelte lokalforeninger. Hvis du er aktiv i en af delforeningernes mange bestyrelser men endnu ikke på VIP-listen, vil vi bede dig opfordre sekretæren i din landegruppe eller lokalforening til at sende listerne ind. Er listerne bortkommet, kan de rekvireres på

Landsmøde 2009

Vil du være med til at arrangere landsmøde i 2009?

På den netop afholdte landsgeneralforsamling blev det anbefalet, at landsmødet bliver arrangeret på tværs af lokalforeningerne i samarbejde med Hovedbestyrelsen. Vi søger derfor flere deltagere til en hurtigt arbejdende gruppe, som vil være med til at stable et landsmøde på benene til afholdelse 28.-29. marts 2009.

Hvis du er interesseret eller gerne vil vide mere om ideerne for landsmødet i 2009, kan du kontakte Lene Borg på telefon 5943 9201 eller mail Lene.Borg.TV2B@hotmail.com

*Bente Pedersen
Lene Borg
Jørn K. Pedersen
(alle fra Hovedbestyrelsen)*

A/S Vestjylland inviterer

Juletur til Ry for hele familien

Den 14/12 2008 fra 12.30 til 16.30

Vi gentager sidste års succes med **Hestevognstur** for hele familien hos Niels og Lene Søndergaard i Ry.

Vi skal på en hyggelig hestevognskørsel i skoven, se ting fra gamle dage, drikke kaffe/the/sodavand, bage vafler i Niels' hyggelige julestue og sidst men ikke mindst snakke og julehygge.

Vi får også besøg af nissen Nulle fra Grønland, og mon ikke han har sin guitar og store julebog med og godteposer til børnene.

På gården hos Niels og Lene er der mulighed for at købe juletræ, gran, pyntegrøn, grøntsager m.m.

Vi mødes hos Niels og Lene Søndergård på Randersvej 121, 8680 Ry.

Tilmelding til Rie Øs senest den 29/11 på mail: rie_stig@tdcadsl.dk eller telefon: 97 22 12 87

Prisen for julearrangementet er 40 kr. pr person. Bemærk! Der er kun plads til 50 deltagere, derfor er "først til mølle"-princippet gældende! Så skynd jer med tilmeldingerne.

Bulgariensforeningen inviterer

Kom til julehygge

Søndag d. 14. december
fra kl. 11.30 – 17.00

Medbring hver især en ret til en fælles frokostbuffet, plus drikkevarer til eget forbrug.

Der vil blive serveret æbleskiver og gløgg til eftermiddagshygge senere, men har nogen helt vildt overskud, må I meget gerne medbringe lidt julegodter til efter maden også.

Det koster 50 kr. pr. familie at deltage. Der betales ved ankomst.

Adressen er:

Børnehuset Nansensgade 46
1366 København K

Tilmelding

til Annamaria på tlf.: 28 29 26 18 / 33 14 14 56 eller Susie på tlf.: 20 14 24 97 / 33 93 94 19

S.U. Senest d. 10. december.

*Med venlig julehilsen
Susie og Annamaria*

Glade for hinanden. Lillesøster Ida på 12 (født i Vietnam) og storebror Mads på 15 år (født på Sri Lanka).

Nanna med julegaver. Nanna er født i Vietnam.

Emilie er 7 år og født i Kina.

ANNONCE:

Familie- og Parterapi

Få hjælp til at:

- tackle konflikter
- finde konstruktive løsninger
- finde hinanden igen som par

Søren Holst, Familie og Parterapeut
Center for Familie og Eksistens
Kompagnistr. 27, 1208 Kbh. K.

Tlf.: 20735253 mail@cffe.dk www.cffe.dk

ANNONCE:

En svær start på livet!

Lad dit barns smerte rummes og italesættes gennem

Spædbarnsterapi / småbørnsterapi

Gennem terapi sættes der omhyggeligt ord på barnets historie og den usikkerhed, smerte og angst det må have forvoldt hos barnet. Der sættes også ord på de reaktioner der ses hos barnet i dag og der gives et håb. Mange adopterede børn finder herigennem større trivsel, indre ro og ofte overvindes problemer med spisning, sovemønster, fjernhed o.lign.

"Lad aldrig barnets smerte blive glemt"

Jeg er pædagog, spædbarnsterapeut og snart gestaltterapeut. Jeg er gift og har adopteret 3 børn. Terapi efter aftale dag, aften og weekend.

Solveig Lund Bech

Telefon: 2513 0428

Billeder til bladet

Bladet kan nu modtage elektroniske billeder af jeres børn. Send venligst max. 3 billeder ad gangen. Husk at oplyse navn, land, alder, adresse, motiv o.l. Bladet (inkl. billederne) lægges altid efterfølgende på Adoption & Samfunds hjemmeside. Billederne vil herudover kunne anvendes i foreningens foldere og øvrige publikationer.

Billederne skal sendes til: bladet@adoption.dk

Venlig hilsen Redaktionen

Se her - Se her - Se her

Foreningen har udgivet nogle forskellige pjecer med mere som kan bestilles hos sekretæren.

Særligt skal nævnes pjecerne *Når adoptivbørn skal passes* og *Adoptivbarn i klassen* samt *Adopteret og voksen* og *Adoptionsrådgivning - før, under og efter adoptionen*.

Herudover har vi udgivet en "litteraturliste" (blad) samt en bog fra vores behandlerkonference 2003. Foredragene fra konferencen kan fås på DVD eller VHS.

Vi er ligeledes i besiddelse af en del ældre blade, især vores tema-blad om skolestart samt andre temanumre.

Herudover har vi også en del af tillægget til decembernummeret 2007 med overskriften "*Fortællinger om hjem*".

Der henvises ligeledes til vores hjemmeside:

www.adoption.dk

Her kan der også findes meget rådgivning og information.

Ovenstående materiale kan bestilles på sekretaer@adoptionogsamfund.dk.

Vi vil også gerne gøre opmærksom på folderen "International adoption" som kan findes på www.adopt.dk.

Rådgivningsguide

Adoption & Samfund tilbyder rådgivning i alle faser af en adoption. Rådgiverne er enten faglige rådgivere med en specifik relevant uddannelse og særlig viden om adoption eller adopterede og adoptanter, som gerne lægger øre til din historie og kan komme med råd baseret på deres personlige erfaringer og foreningens viden i øvrigt.

Rådgiverne arbejder på frivillig basis. De har tavshedspligt. De fleste rådgivere besvarer rådgivningsopkald i deres hjem. Bemærk faglige- og særlige rådgivere har lukket i juli. Sagsrådgiverne kan kontaktes hele sommeren. Generelt vil det være mest belejligt, hvis I ringer efter kl. 20.

Sagsrådgivere:

Sagsrådgiverne svarer på generelle spørgsmål om adoption og rådgiver i alle faser af adoptionsproceduren fra de første overvejelser om adoption til adoptionsbevillingen er givet. Simple spørgsmål kan fremsendes på mail til adressen: raadgivning@adoption.dk

For egentlig rådgivning i adoptionsager er det bedre at henvende sig telefonisk til en af rådgiverne nedenfor, især hvis det drejer sig om lidt mere komplicerede sager, f.eks.:

- Sager, hvor ansøgerne fornemmer risiko for helt eller delvist afslag på godkendelse.
- Anke- og klagesager.
- Problemer i matchningssager.
- Problemer i forhold til de formidlende organisationer.

Katrine Nordland	32 57 66 86
Claus Stenmose	59 44 14 32
Mie Olesen	36 45 02 08
Annikke Kjær Hansen	35 82 35 43
Bente Romanoff	33 22 88 68
Josie Køhlert	43 64 70 10

Faglige rådgivere:

Rådgiverne er fagfolk, der frivilligt rådgiver inden for deres professionelle fagområde.

Læge:

Besvarer spørgsmål, der vedrører helbreds- og handicapforhold hos såvel adoptionsansøgere som barn i forslag og adopterede.

Jesper Mørk-Hansen,	62 25 12 63
modtager helst e-mails: m.h.gudme@dadlnet.dk	
Tyge Fogh	44 34 16 09

Sundhedsplejerske:

Rådgiver om den gensidige tilknytningsproces mellem barn og forældre, almindelige reaktionsmønstre hos barnet fx i forbindelse med søvn, måltider og andre dagligdags ting som pusling og bad. Hvordan kan man som forældre hjælpe sit barn bedst muligt gennem skiftet fra børnehjem/plejefamilie til adoptivfamilie.

Gitte Korsholm Jørgensen	74 83 22 57
--------------------------	-------------

Pædagogisk konsulent:

Rådgivning i forbindelse med institutionsstart, indskoling og vanskeligheder i institutioner/skoler.

Gitte Stæhr Larsen	48 24 51 55
	40 57 48 26

Speciallærer:

Rådgiver hvis der er behov for eller overvejelser om en særlig undervisningsindsats i skolen, særligt i forbindelse med omsorgsvigtede børn.

Sanne Flittner-Nielsen	75 91 50 65
------------------------	-------------

Talepædagog og speciallærer:

Rådgiver om tale- og sprogsvækkigheder før eller efter barnets ankomst. Sparrer evt. med den lokale talepædagog.

Irene Bjerregaard	27 12 93 07
-------------------	-------------

Psykolog:

Rådgiver unge og voksne adopterede og adoptivfamilier. Herudover kan psykologen medvirke til at videreformidle eventuelle behov for længerevarende indsats til relevante behandlere og/eller instanser.

Birgit Cederholm	44 44 33 82
------------------	-------------

Socialrådgiver:

Rådgiver omkring børnesager og børnehåndicap; dvs. lov og ret i forbindelse med ydelser indenfor servicelovens børneparagraffer og sagsbehandling. Rådgiveren kan selvfølgelig ikke afgøre sager eller omstøde kommuners afgørelser, men kan derimod vejlede omkring ankenmuligheder.

Lise Rytter Krogh	51 22 07 68
-------------------	-------------

Forældrerådgivere:

Rådgiverne er medlemmer med særlig interesse i et bestemt emne inden for adoptionsområdet.

Adoption af danske børn:

Rådgivning om anonym adoption af danske børn. Rådgivningen vejleder ikke i forbindelse med familie- eller stedbarns adoption.

Fam. Behmer	64 82 62 20
-------------	-------------

Adoption af større børn:

Rådgivningssamtaler samt mulighed for kontakt til andre familier, der har modtaget større børn, som tilbyder telefonisk støtte og

hjælp omkring de problemer, der kan være forbundet hermed.

Anne Marie Poulsen	33 14 14 56
E-mail: ulfi@get2net.dk	

Adoptionslinjen:

Voksne adopterede tilbyder rådgivning omkring det at være adopteret.

Telefontid tirs. kl. 19.30-21.00	70 22 23 03
----------------------------------	-------------

Eneadoptanter:

Gruppen af EneAdoptanter, GEA, tilbyder eneansøgere rådgivning før, under og efter godkendelse samt efter hjemtagelse af barn. Endvidere har GEA faglige rådgivere, hvis udgangspunkt er eneadoption. GEA tilbyder desuden hjælp til opstart af samtalegrupper på et hvilket som helst tidspunkt i adoptionsprocessen.

Charlotte Posselt	20 67 14 94
E-mail: charlotte_posselt@yahoo.dk	
Linda Berkowitz	39 18 04 12

Tab af barn i forslag:

Rådgivning som hjælp og støtte til dem, der har mistet et barn, som de har haft i forslag og været godkendt til.

Janne Skov	66 13 63 02
------------	-------------

Adoption af præmature børn

Rådgivning om det at få et præmaturnt barn i forslag eller at have et præmaturnt barn.

Trine Boardman/ Klavs Frisdahl	46 37 07 08
-----------------------------------	-------------

Skoleproblemer:

Rådgivning i forbindelse med vanskeligheder knyttet til den adopteredes skolegang.

Bente Pedersen	62 62 20 51
----------------	-------------

ANNONCE:

ADOPTIONS- ELLER BESØGSREJSE

Vi samarbejder med de førende luftfartsselskaber for at give Dem individuel betjening - uanset rejsemål og tidspunkt. Kontakt en ekspert på dette område, som kender de specielle behov, der er i forbindelse med adoptionsrejser.

I visse tilfælde kan vi yde 5% rabat på flybilletterne.

Specialprogram for besøgsrejser til Korea

Indhent altid et uforpligtende tilbud hos:

senior rejser
ET SELSKAB I PROFIL REJSE GRUPPEN

Søtorvet 5 · 1371 København K
Tlf. 33 93 88 00 · Fax 33 93 88 90 · E-mail: sr@senior-rejser.dk

• ARTIKELOVERSIGT 2008 •

Ledere					
Paaske, Michael		Rasmussen, Wivi		Christensen, Lene	
Vi har brug for nytænkning på adoptionsområdet	1/2	Rejsen til landet med mange vidundere	1/6	Nyt fra LF Gudenåen	2/16
Mens vi venter på ministeren ...	2/2	Rygaard, Niels Peter		Fabricius, Inge	1/16
Formidlingssituationen nu og i fremtiden	3/2	Så ruller det: The Global Orphanage Education Project	4/8	Hovedbestyrelsen	
Adopterede har psykiske problemer	4/2	Skaft-Holm, Charlotte		Arbejdsprogram 2008-2009	6/19
Regeringen udvider kredsen af diskriminerede	6/2	Man kan være den rigtige mor på flere måder	1/10	Jeppesen, Paul K.	
		Staal Søndergaard, Amanda Yu		Minister ændrer godkendelseslængde	5/7
		Hvordan det er at være adoptivbarn	1/9	Nye etiske principper for int. adoption	5/11
Artikler		Sønderriis, Ebbe		Er du ung og adopteret? – så læs her!	5/12
Andersen, Anne Marie		Frygten breder sig	3/5	Succes lukkede PAS	
Så hvad er et menneske?	1/12	Hvornår knækker kurven?	3/9	- nu åbnes dørene igen	6/12
Når mor bliver behandler	4/5	'Det værste er, at man ikke får noget at vide'	3/10	Korning, Kirsten	
Annette		Burde man adoptere flere børn med særlige behov?	3/12	Det var til at se skoven for træer	6/15
Stoleg	4/12	Er det en menneskeret at adoptere et barn?	3/13	Larsen, Birgitte	
Boel Buhl, Bit		Bliver de enlige diskrimineret?	3/15	Nyt fra LF København	1/20
Selvhjælpsgrupper i Århus	2/6	Er der brug for flere formidlende organisationer?	3/15	Hvem vil gerne have for 10.000 kr. flere arrangementer i København?	5/14
Forældre støtter hinanden	6/10	'Det må bare ikke ske igen'	3/16	Paaske, Michael	
Christensen, Lene		Tilsynet er mangedoblet	3/19	HBS beretning 2007-2008	6/17
PAS: Små anvisninger - stor effekt	2/4	Man skal ikke være bange for at klage	3/21	Præsentation af Hovedbestyrelsen	6/21
Collin, Terhi		Formidling og forretning	3/22	Olesen, Mie	
Udfordrer dagens fædre de trad. kønsrollemønstre?	1/13	Vi skal ud og løfte et ansvar	3/24	Adoption & Samfunds sagsrådgivning	5/5
Fabricius Hansen, Karen		Den bedste løsning ville være en global aftale	3/25	Svendsen, Louise	
VISO specialrådgivning	1/17	Thaysen, Joan		Rådgivning i alle faser af adoptionen	5/3
Grundsted Nielsen, Jonas og Lotte		Gratis rådgivning til adoptivfamilier	2/3	Østergaard, Marianne	
Nigeria – en henterejse til vores søns fødeland	1/3			Adoptionsprisen 2008	6/19
Hald, Rikke					
Henterejse Kina, Beijing	5/8	Læserbreve og debat		Meddelelser, notitser m.v.	
Haltrup, Liz		Hansen, Inge		Brandsnæs, Pia	
Hjælpen er lige i øret	4/3	Det særlige børnetilskud – åbent brev	2/8	Rettelse	4/16
Herløw, Maj Eun				Hørlück, Jensen	
Om at vende hjem og føle sig fremmed	6/3	Nyt fra HB og lokalforeningerne		Mindeord for Vibeke Povelsen	2/13
Koreatrolde		A&S Sydvestjylland		Krarup, Gertrud og Aline Glob m.fl.	2/12
Koreatrolde	4/4	Vejen viser vejen....	2/9	Vibeke Povelsen er død	
Korning, Kirsten		Borg, Lene		Redaktionen siger farvel til Bente Heltberg	5/12
Ikke retarderet, men adopteret	6/8	Fastelavnsfest i LF Midt- og Vestsjælland	2/11		
Linnemann Bech, Anne-Louise					
Mor, man må ikke gå fra børn	6/14				
Nielsen, Knud og Kirsten					
Rejsen til Etiopien	6/6				

De tre brødre Michael, Simon og Noah leger. Noah og Michael er født i Etiopien, lillebror Simon er født i Danmark.

Adoptionskalender

Husk - du er altid velkommen til at deltage i et arrangement i andre lokalforeninger end din egen.

Dato	Tid og sted	Arrangement	Arrangør	Kontakt/tilmelding
07.12.08	kl. 14.00 til ca. 17.00	Hyggeeftermiddag Hyggeeftermiddag med julestads og juledekorationer. Måske kommer julemanden forbi med sin gavesæk! Se mere her: http://kal.adoption.dk/41.pdf . Pris: Voksne 30 kr., børn 10 kr., Bedsteforældre: gratis.	LF Midt- og Vestsjælland	Hans Jørn Sørensen, hjads@nrdc.dk, 51924637
14.12.08	kl. 12.00-16.00 Nansensgade 46 1366 København K.	Juletræsfest i Bulgarienforeningen Julehygge med fælles frokostbuffet og æbleskiver og gløgg. 50,- kr. pr. familie. Se hjemmesiden.	Bulgarienforeningen	AnnaMaria, 28292618 / 30141456 eller Susie, 20142497 / 33939419
14.12.08	kl. 12.30-16.30 Randersvej 121, 8680 Ry	Juletur til Ry for hele familien Hyggelig hestevognskørsel i skoven, se ting fra gamle dage, kaffe/the/sodavand, bage vafler i Niels' julestue. Besøg af nissen Nulle fra Grønland. På gården hos Niels og Lene mulighed for at købe juletræ, gran, pyntegrøn, grøntsager m.m. Pris 40 kr. pr. person.	A& S Vestjylland	Rie, rie_stig@tdcadsl.dk, 97221287
27.01.09	kl. 17.00-19.00 Ringsted Idrætsanlæg Tvær Allè 8 4100 Ringsted Mødelokale 2-3	Lev i nuet Et tankevækkende foredrag om at leve i nuet, hvor der er masser af udfordringer. Problemerne hører fortid og fremtid til. Der kan ikke være problemer i nuet. Fremtiden skaber vi via handling i nuet. Kom til foredrag og få lidt inspiration til hverdagen og et godt grin. Se mere her: http://kal.adoption.dk/44.pdf .	LF Midt- og Vestsjælland	Bindende tilmelding senest den 20. januar 2009, indbetal 50 kr. pr. deltager, konto 0539 1020236
31.01.09	kl.12.30-16.00 Vadum Skole	Temadag med Susanne Høeg Adoption – en livsproces for forældre og deres børn. Se mere her: http://nordjylland.adoption.dk/ .	LF Nordjylland	Jens Næsby, adoptionnordjylland@sol.dk, 98181910 el. Torben Fristrup, 98525542, senest 18.01.09

Forkortelser: HB=Hovedbestyrelsen, LF=Lokalforening

Se flere detaljer om arrangementerne på <http://kal.adoption.dk>. Optagelse til kalenderen: kalender@adoption.dk

Sofie på skiferie i Sverige. Sofie er 9 år og er født i Kina